

T.C.
SAYIŞTAY BAŞKANLIĞI

ANTALYA SU VE ATIK SU İDARESİ GENEL MÜDÜRLÜĞÜ

2020 YILI
SAYIŞTAY DENETİM RAPORU

Kasım 2021

Tel : 90 (312) 295 30 00
Fax : 90 (312) 295 48 00

www.sayistay.gov.tr
sayistay@sayistay.gov.tr

İnönü Bulvarı No: 45
06520 Balgat-Çankaya/ANKARA

İÇİNDEKİLER

1.	KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ.....	1
2.	KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU.....	9
3.	SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU	9
4.	DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI.....	10
5.	İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ	10
6.	DENETİM GÖRÜŞÜ.....	13
7.	DENETİM BULGULARI.....	14
8.	EKLER.....	47

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Personel Durumu	3
Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu	4
Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu	5
Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu.....	5
Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	6
Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri.....	6
Tablo 7: ASAT'ın Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirket.....	7

KISALTMALAR

ASAT	Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü
BGPB	Bilgi Güvenliği Politika Belgesi
BGYS	Bilgi Güvelliği Yönetim Sistemi
BS	Bilişim Sistemleri
BT	Bilişim Teknolojileri
CBS	Coğrafi Bilgi Sistemi
KDV	Katma Değer Vergisi
KHK	Kanun Hükmünde Kararname
PTT	Posta ve Telgraf Teşkilatı
UZALDE	Uzaktan Algılama Denetimi

BULGU LİSTESİ

A. Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular

1. Taşınmazların Envanter ve Muhasebe Kayıtlarına İlişkin Tespit Edilen Hususlar

B. Diğer Bulgular

1. Teminat Mektupları İade İşlemlerinin Tamamlanmaması
2. Yağmur Sularının Uzaklaştırılmasına İlişkin Harcamaların Antalya Büyükşehir Belediyesinden Tahsil Edilmemesi
3. Kaynak ve Yeraltı Sularından Alınan Gelirlerden İlgili Belediyelere Pay Aktarılmaması
4. İdarenin Görev ve Sorumluluk Alanına Girmeyen İş Üstlenmesi ve Yapılan Harcamaların Antalya Büyükşehir Belediyesinden Tahsil Edilmemesi
5. Antalya Büyükşehir Belediyesiyle Meclis Kararına ve Ortak Yatırım Programına Dayanılmaksızın Proje Yürütülmesi ve Projeden Doğan Alacakların Tahsil Edilmemesi
6. Herhangi Bir Bedel Ödemeksizin Şebeke Suyunu Abonesiz Şekilde Kullanan Kurumların Bulunması
7. Özel Nitelikteki Bazı Muayenehane ve Sağlık Kuruluşlarının Abonelik Türünün Hatalı Uygulanması
8. Dernek ve Vakıfların İktisadi İşletmelerinin Abonelik Türünün Hatalı Uygulanması
9. Belirli Sürelerle Kiralanan Mesken ve Her Türlü Konaklama Tesisinin Abonelik Türünün Hatalı Uygulanması
10. Merkez İlçeler Dışındaki İlçelerde Bulunan Dernek ve Vakıfların Tarifelerinin Mevzuata Aykırı Olarak Tenzilatlı Tarife Grubuyla Aynı Belirlenmesi
11. Her Türlü Atıksuların Kanalizasyon Şebekesine Bağlanmaması ve Bedelinin Tahsil Edilmemesi
12. Taşınmazların Yönetim ve Takibinde Yetersizliğin Bulunması, Kontrol Zafiyetinin Oluşması

13. Depo Niteliğindeki Yapıların Bulunduğu Sahaların Mülkiyet Durumu ve Kayıtlarda İzlenmesinde Eksiklerin Bulunması

14. İdare Uhdesindeki Kuyulara Dair Envanter ve Kayıt İşlemlerinde Belirsizliğin Bulunması, Fiilen İçme Suyu Amacıyla Kullanılmayan Kuyu Benzeri Yerlerin Takip ve Güvenlik Önlemlerinin Sağlıklı Yürütülmemesi

15. İdarenin Mülkiyetinde veya Sorumluluğunda Bulunan Bazı Taşınmazların Kamu Hizmeti Dışında Kullanılması ve Fiilli İşgal Altında Olması

16. Yapım İşlerinde Uygulama Projesi Hazırlama Zorunluluğuna Uymadan Ön ve Kesin Proje Üzerinden İhaleye Çıkılması

17. İşçilere Yasal Süreyi Aşacak Şekilde Fazla Mesai Yaptırılması

18. Coğrafi Bilgi Sistemleri Altyapısında Sayısallaştırılma İşlemlerinin Tamamlanmaması

1. KAMU İDARESİ HAKKINDA BİLGİ

1.1. Mevzuat ve Görevler

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü (ASAT), Bakanlar Kurulunun 18.02.1995 tarih ve 94/6516 sayılı kararı ile kurulmuştur. ASAT Genel Müdürlüğü, Antalya Büyükşehir Belediyesine bağlı müstakil bütçeli ve kamu tüzel kişiliğini haiz bir kuruluştur.

Bakanlar Kurulu kararının yayımlandığı tarihten sonra çalışmalarına başlayan Genel Müdürlük, 1995 tarihi itibarıyla teşkilatlanmasını tamamlayarak hizmete başlamıştır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile hizmet sınırları, il mülki sınırlarına genişletilmiştir. Antalya Büyükşehir Belediyesinin il mülki sınırları içerisinde bulunan tüm ilçe ve mahalleler ASAT Genel Müdürlüğünün hizmet alanı kapsamındadır.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 3'üncü maddesinde mahalli idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre ASAT bağlı idare olarak Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un Ek 5'inci maddesinde yer alan; *"Bu Kanun diğer büyükşehir belediyelerinde de uygulanır."* hükmü gereğince ASAT faaliyetlerini 2560 sayılı Kanun'da belirtilen esaslar dahilinde yürütmektedir.

Genel Müdürlüğün görev, yetki ve sorumlulukları 2560 sayılı Kanun'un 2'nci maddesinde düzenlenmiştir. Buna göre, ana başlıklar itibarıyla, Genel Müdürlüğün yetki, görev ve sorumlulukları şunlardır:

İçme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yerüstü kaynaklarından sağlanması ve ihtiyaç sahiplerine dağıtılması için; kaynaklardan abonelere ulaşıncaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak, bu projelere göre tesisleri kurmak veya kurdurmak, kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesisi kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak,

Su ve kanalizasyon hizmetleri konusunda hizmet alanı içindeki belediyelere verilen görevleri yürütmek ve bu konulardaki yetkileri kullanmak,

Her türlü taşınır ve taşınmaz malı satın almak, kiralamak, ekonomik değeri kalmamış araç ve gereçleri satmak, su ve kanalizasyon idaresinin hizmetleriyle ilgili tesisleri doğrudan doğruya yahut diğer kamu veya özel kuruluşlarla ortak olarak kurmak ve işletmek, bu maksatla kurulmuş veya kurulmakta olan tesislere iştirak etmektir.

Diğer yandan, mahalli idarelerin görev ve sorumluluklarının takibinde İçişleri Bakanlığı ile birlikte Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilendirilmiştir. Mahalli idarelerin; denetim ve soruşturma faaliyetleri İçişleri Bakanlığının, bu idarelerin iş ve işlemlerine dair mevzuatla verilen görevlerin ve hizmetlerin takibi gibi faaliyetler ise Çevre ve Şehircilik Bakanlığının (Yerel Yönetimler Genel Müdürlüğünün) yetkisindedir.

1.2. Teşkilat Yapısı ve İnsan Kaynakları

2560 sayılı Kanun'da su ve kanalizasyon idarelerinin organları; genel kurul, yönetim kurulu, denetçiler ve genel müdürlük olarak sayılmıştır.

Bahsi geçen Kanun'un 4'üncü maddesine göre Antalya Büyükşehir Belediye Meclisi, ASAT Genel Kurulu olarak görevli ve yetkilidir. Ayrıca Genel Kurul, Antalya Büyükşehir Belediye Başkanının görüşülmesini önerdiği işleri görüşüp karara bağlar.

Yönetim Kurulu, bir başkanla beş üyeden oluşur. büyükşehir belediye başkanı yönetim kurulunun başkanıdır. Belediye başkanının bulunmaması halinde, genel müdür yönetim kuruluna başkanlık eder. Genel müdür ile genel müdür yardımcılardan hizmette en eski olanı,

hizmette eşitlik halinde yaşlı bulunan yönetim kurulunun tabii üyesidirler. Yönetim kurulunun diğer üç üyesi büyükşehir belediye başkanının teklifi ve Çevre ve Şehircilik Bakanının onayı ile atanır.

Daire başkanları, teftiş ve kontrol kurulu başkanı ve 1'inci hukuk müşaviri genel müdürün teklifi, yönetim kurulunun kararı ve büyükşehir belediye başkanının onayı ile müdürler, teknik elemanlar, avukatlar, müfettişler, daire başkan yardımcıları ve doktorlar genel müdürün teklifi üzerine yönetim kurulu kararı ile su ve kanalizasyon idaresinin diğer personeli genel müdür tarafından atanmaktadır.

ASAT Genel Müdürlüğü personeline ilişkin bir diğer düzenleme 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 49'uncu maddesinde yer almaktadır. Buna göre norm kadro ilke ve standartları Çevre ve Şehircilik Bakanlığı ile Devlet Personel Başkanlığı tarafından müştereken kararlaştırılır ve kurum norm kadroları bu ilke ve standartlar çerçevesinde belediye meclisi kararıyla belirlenir.

ASAT Genel Müdürlüğünde çalışan memurlar 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu'na tabi olup sözleşmeli personel ise 657 sayılı Kanun'un 4/B maddesi ile 5393 sayılı Kanun'un 49'ncü maddesine göre çalıştırılmaktadır. İşçiler 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına ve 696 sayılı KHK kapsamında çalıştırılanlar da 696 sayılı KHK ile 1475 ve 4857 sayılı İş Kanunlarına tabi olup tüm personelin sosyal güvenlik işlemleri 5510 sayılı Sosyal Sigortalar ve Genel Sağlık Sigortası Kanunu uyarınca gerçekleştirilmektedir.

ASAT hizmetlerinin yerine getirilmesinde memur, sözleşmeli personel ve işçiler çalıştırılmaktadır. Çalıştırılan personele ilişkin bilgiler tabloda detaylandırılmıştır.

Tablo 1: Personel Durumu

Personel İstihdam Türü	İhdas Edilmiş Norm Kadro Sayısı	Dolu Kadro Sayısı
Memur	1064	373
Sözleşmeli Personel		67
Kadrolu İşçi	516	400
Geçici İşçi	60	59
Toplam	1640	899
696 Sayılı KHK Uyarınca Çalıştırılan Personel		1630

ASAT'ın doğrudan hissedarı olduğu 1 adet şirket bulunmaktadır.

1.3. Mali Yapı

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 4'üncü maddesinde mahalli

idare; yetkileri belirli bir coğrafi alan ve hizmetlerle sınırlı olarak kamusal faaliyet gösteren belediye, il özel idaresi ile bunlara bağlı veya bunların kurdukları veya üye oldukları birlik ve idare olarak tanımlanmıştır. Buna göre ASAT bağlı idare olarak Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından kurulduğundan mahalli idare olup 5018 sayılı Kanun hükümlerine tabidir.

5018 sayılı Kanun'un 12'nci maddesine göre, genel yönetim kapsamındaki idarelerin bütçeleri içinde mahalli idareler bütçeleri de sayılmış, mahalli idare bütçesi, mahalli idare kapsamındaki kamu idarelerinin bütçesi olarak tanımlanmıştır.

Mahalli idareler bütçe işlemlerini 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nda yer alan bütçe ilkeleri doğrultusunda, Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirmektedir.

ASAT'ın 2020 yılı bütçe ödenekleri, tahmini bütçe gider ve gelirleri ile gerçekleşme rakamları aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir.

Tablo 2: 2020 Yılı Bütçe Giderleri ve Ödenekler Tablosu

E-Kod1	Giderin Türü	Geçen Yılandan Devreden Ödenek (TL)	Bütçe ile Verilen Ödenek (TL)	Eklenen / Düşülen Ödenek (TL)	Ödenek Toplamı (TL)	Bütçe Gideri Toplamı (TL)	İptal Edilen Ödenek (TL)	Ertesi Yıla Devreden Ödenek (TL)
1	Personel Giderleri	0,00	143.827.000,00	455.000,00	144.282.000,00	124.569.260,04	19.712.739,96	0,00
2	Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	0,00	25.376.000,00	34.000,00	25.410.000,00	21.948.295,17	3.461.704,83	0,00
3	Mal ve Hizmet Alım Giderleri	0,00	612.917.000,00	86.437.000,00	699.354.000,00	589.100.300,10	93.710.857,94	16.542.841,96
4	Faiz Giderleri	0,00	71.689.000,00	-450.000,00	71.239.000,00	68.140.507,36	3.098.492,64	0,00
5	Cari Transferler	0,00	13.455.000,00	-1.339.000,00	12.116.000,00	9.535.054,87	2.580.945,13	0,00
6	Sermaye Giderleri	0,00	528.736.000,00	-70.277.000,00	458.459.000,00	302.581.696,14	152.616.448,74	3.260.855,12
7	Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
8	Borç Verme	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
9	Yedek Ödenek	0,00	70.000.000,00	-14.860.000,00	55.140.000,00	0,00	55.140.000,00	0,00
Toplam		0,00	1.466.000.000,00	0,00	1.466.000.000,00	1.115.875.113,68	330.321.189,24	19.803.697,08

ASAT'ın 2020 mali yılı bütçesi ile 1.466.000.000,00 TL ödenek öngörülmüştür. Yıl içinde 1.115.875.113,68 TL bütçe gideri yapılmış, 330.321.189,24 TL ödenek iptal edilmiş,

kalan 19.803.697,08 TL ödenek ise 2021 yılına devretmiştir.

ASAT'ın 2020 yılı Bütçesi "(A) Ödenek Cetvelinde" 1.466.000.000,00 TL ödenek, "(B) Gelirlerin Ekonomik Sınıflandırılması" cetvelinde ise 1.400.000.000,00 TL gelir tahmini öngörölmüş olup gider bütçesindeki ödenek toplamı ile gelir bütçesinde tahmin edilen gelir toplamı arasındaki fark, Finansmanın Ekonomik Sınıflandırılması Cetvelindeki borçlanma, borç ödemeleri ve likidite amaçlı banka hesabında tutulan nakit karşılığı ile gösterilen 66.000.000,00 TL ile giderilmiş olup bütçe denklığı sağlanmıştır.

Tablo 3: 2020 Yılı Bütçe Gelirleri Tablosu

Bütçe Gelirinin Ekonomik Kodu	Bütçe Gelir Tahmini (TL)	Tahsilat Tutarı (TL)	Red ve İadeler (TL)	Net Tahsilat (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Vergi Gelirleri	0,00	0,00	0,00	0,00	0,00
03- Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	1.014.022.000,00	809.035.696,90	743.564,22	808.292.132,68	79,71
04- Alınan Bağış ve Yardımlar	10.228.000,00	25.152.337,84	0,00	25.152.337,84	245,92
05- Diğer Gelirler	241.125.000,00	251.543.587,08	1.078.436,53	250.465.150,55	103,87
06- Sermaye Gelirleri	40.250.000,00	15.976,52	0,00	15.976,52	0,04
08-Alacaklardan Tahsilat	95.575.000,00	2.595.322,03	0,00	2.595.322,03	2,72
09- Red ve İadeler	1.200.000,00	0,00	0,00	0,00	0,00
Toplam	1.400.000.000,00	1.088.342.920,37	1.822.000,75	1.086.520.919,62	77,61

Buna göre 2020 yılında net bütçe geliri %77,61 seviyesinde gerçekleşmiştir. Vergi gelirleri %0 ve teşebbüs ve mülkiyet gelirleri %79,71 seviyesinde beklenenin altında, sermaye gelirleri ise %0,04 seviyesiyle beklenenin çok altında gerçekleşmiştir. Kurum, mevzuatı gereği vergi tahsilatı yapmadığından vergi gelirleri %0'dır.

Tablo 4: 2020 Yılı Bütçe Giderleri Tablosu

Bütçe Giderinin Ekonomik Kodu	Bütçe (Başlangıç) (TL)	Bütçe Gideri (Gerçekleşen) (TL)	Gerçekleşme Yüzdesi (%)
01- Personel Giderleri	143.827.000,00	124.569.260,04	86,61
02- Sosyal Güvenlik Kurumlarına Devlet Primi Giderleri	25.376.000,00	21.948.295,17	86,49
03- Mal ve Hizmet Alım Giderleri	612.917.000,00	589.100.300,10	96,11
04- Faiz Gideri	71.689.000,00	68.140.507,36	95,05
05- Cari Transferler	13.455.000,00	9.535.054,87	70,87
06- Sermaye Giderleri	528.736.000,00	302.581.696,14	57,23
07- Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00
08- Borç Verme	0,00	0,00	0,00

09- Yedek Ödenekler	70.000.000,00	0,00	0,00
Toplam	1.466.000.000,00	1.115.875.113,68	76,12

Buna göre 2020 yılında bütçe giderleri %76,12 seviyesinde gerçekleşmiştir. Başlangıç bütçesinde öngörülen tutarın altında gider gerçekleşmesi olmuştur. Personel harcamalarına ilişkin gider kalemi beklenenin altında %86,61 seviyesinde yine diğer giderler de beklenenin altında gerçekleşmiştir.

ASAT'ın bütçe gelirler ve giderlerinin ekonomik sınıflandırmaya göre son üç yıllık seyri ve değişim yüzdeleri aşağıdaki tablolarda yer almaktadır.

Tablo 5: Bütçe Gelirlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Gelirinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Teşebbüs ve Mülkiyet Gelirleri	695.377.527,70	810.268.802,15	809.035.696,90	17	0
Alınan Bağış ve Yardım ile Özel Gelirler	13.414.772,32	51.974.293,21	25.152.337,84	287	-52
Diğer Gelirler	222.596.514,54	240.036.798,51	251.543.587,08	8	5
Sermaye Gelirleri	11.557,22	0,00	15.976,52	-100	0
Alacaklardan Tahsilat	15.170.509,81	36.963.668,37	2.595.322,03	144	-93
Toplam	946.570.881,59	1.139.243.562,24	1.088.342.920,37	20	-4
Bütçe Gelirlerinden Red ve İadeler Toplamı (-)	954.213,24	9.192.107,93	1.822.000,75	863	-80
Net Toplam	945.616.668,35	1.130.051.454,31	1.086.520.919,62	20	-4

Tablodaki veriler dikkate alındığında, 2020 yılında gelirler bir önceki yıla göre 43.530.534,69 TL'lik (%4) azalış göstermiştir. Bu çerçevede; alınan bağış ve yardım ile özel gelirlerde 26.821.955,37 TL (%52) azalış olmuş; diğer gelirlerde 11.506.788,57 TL (%5) ve sermaye gelirlerinde 15.976,52 TL (%0) tutarlarındaki artışlar toplam artış üzerinde belirleyici olmuştur. Azalış büyük oranda alınan bağış ve yardım ile özel gelirler ile alacaklardan tahsilat kalemleri sonucunda oluşmuştur.

Tablo 6: Bütçe Giderlerinin 3 Yıllık (2018-2020) Seyri

Bütçe Giderinin Çeşidi	2018 Yılı (TL) (A)	2019 Yılı (TL) (B)	2020 Yılı (TL) (C)	2019-2018 Değişim Oranı (%) [D=(B-A)/A]	2020-2019 Değişim Oranı (%) [E=(C-B)/B]
Personel Giderleri	113.941.467,34	125.773.573,99	124.569.260,04	10	-1
SGK Devlet Prim Giderleri	20.253.267,15	21.590.902,22	21.948.295,17	7	2
Mal ve Hizmet Alım Giderleri	429.791.231,01	638.475.596,13	589.100.300,10	49	-8
Faiz Giderleri	41.007.403,77	82.162.143,58	68.140.507,36	100	-17
Cari Transferler	7.149.880,72	9.140.468,25	9.535.054,87	28	4

Sermaye Giderleri	476.817.498,36	248.570.254,85	302.581.696,14	-48	22
Sermaye Transferleri	0,00	0,00	0,00	0	0
Borç Verme	10.000.000,00	10.000.000,00	0,00	0	-100
Toplam	1.098.960.748,35	1.135.712.939,02	1.115.875.113,68	3	-2

ASAT'ın bütçe giderleri toplamı 2020 yılında 2019 yılına göre 19.837.825,34 TL (%2) azalmıştır. Gider kalemleri incelendiğinde; 2020 yılında personel giderlerinin 1.204.313,95 TL (%1) azaldığı, sosyal güvenlik kurumlarına devlet prim giderlerinin 357.392,95 TL (%2) arttığı görülmektedir. Mal alım ve hizmet giderlerinde 49.375.296,03 TL'lik (%8) azalış, sermaye giderlerinde 54.011.441,29 TL'lik (%22) artış olmuş, faiz giderlerinde de 14.021.636,22 TL'lik (%17) azalış olmuştur.

Faaliyet Sonuçları Tablosuna göre bütçe ile ilgili olsun ya da olmasın ASAT'ın faaliyetlerinden dolayı tahakkuk eden 2020 yılı Faaliyet Gideri 1.036.473.369,41 TL, Faaliyet Geliri 1.094.517.746,94 TL olup Dönem Olumlu Faaliyet Sonucu ise 58.044.377,53 TL olarak gerçekleşmiştir.

ASAT'ın doğrudan hissedarı olduğu şirketler aşağıdaki tablolarda gösterilmiştir:

Tablo 7: ASAT'ın Doğrudan Hissedarı Olduğu Şirket

Sıra No	Şirketin Adı	Toplam Sermaye Tutarı (TL)	ASAT'ın Sahip Olduğu Sermaye Tutarı (TL)	Hisse Oranı (%)
1	ALDAŞ A.Ş.	3.000.000	2.862.000	95,4

1.4. Muhasebe ve Raporlama Sistemi

1.4.1. Kamu İdaresinin Muhasebe Sistemi

ASAT'ın muhasebe kayıt işlemleri Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hükümlerine göre gerçekleştirilmektedir. Mahalli idarelerin hesap planı, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nin 46'ncı maddesinde ana hesap grupları, hesap grupları ve hesaplar itibarıyla belirlenmiş çerçeve hesap planında yer alan hesaplardan oluşmaktadır. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer almamakla birlikte, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği hesap planında yer alan herhangi bir hesabın kullanılması gerekliliği ortaya çıkarsa Yönetmelik'teki hesap planına ilave hesap eklemeye veya çıkarmaya, Hazine ve Maliye Bakanlığının uygun görüşü üzerine Çevre ve Şehircilik Bakanlığı yetkilidir.

Ayrıca, mahalli idarelere ait detaylı hesap planları, bu Yönetmelik'te belirlenen hesap planı çerçevesinde Hazine ve Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle ilgili Bakanlıklarca

hazırlanmaktadır.

1.4.2. Kamu İdaresinin Raporlama Sistemi

Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 484 ve 485'inci maddeleri uyarınca; mali tablolar, Genel Yönetim Muhasebe Yönetmeliği'nde belirlenen ilkelere ve standartlara uygun olarak hazırlanır ve belirlenen sürelerde ilgililerin bilgisine sunulur. Bu bağlamda, İdarece üretilen cetvel ve temel mali tablolar ile diğer mali tablolar şunlardır:

- a) Mizan cetveli
- b) Temel mali tablolar
 - 1) Bilanço
 - 2) Faaliyet sonuçları tablosu
 - 3) Nakit akış tablosu
- c) Diğer mali tablolar
 - 1) Bütçe uygulama sonuçları tablosu
 - 2) Gelirlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 3) Giderlerin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 4) Giderlerin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 5) Bütçe gelirlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 6) Bütçe giderlerinin kurumsal sınıflandırılması tablosu
 - 7) Bütçe giderlerinin fonksiyonel sınıflandırılması tablosu
 - 8) Bütçe giderlerinin finansal sınıflandırılması tablosu
 - 9) Bütçe giderlerinin ekonomik sınıflandırılması tablosu
 - 10) Bütçe giderleri ve ödenekler tablosu.

1.4.3. Kamu İdaresi Tarafından Denetime Sunulan Defter, Tablo ve Belgeler

Kamu İdaresi Hesaplarının Sayıştaya Verilmesi ve Muhasebe Birimleri ile Muhasebe Yetkililerinin Bildirilmesi Hakkında Usul ve Esaslar'ın 5'inci maddesi gereğince hesap dönemi sonunda Sayıştay Başkanlığına gönderilmesi gereken defter, tablo ve belgelerden aşağıda yer alanlar denetime sunulmuştur:

- Birleştirilmiş veriler defteri,
- Geçici ve kesin mizan,
- Bilanço,
- Faaliyet sonuçları tablosu,
- İdare taşınır mal yönetimi ayrıntılı hesap cetveli ile idare taşınır mal yönetim hesabı icmal cetveli.

Kamu İdaresinin denetimi; yukarıda belirtilen defter, tablo ve belgeler ile Usul ve Esaslar'ın 8'inci maddesinde yer alan diğer belgeler dikkate alınarak yürütülüp sonuçlandırılmıştır.

Denetim görüşü, Kamu İdaresinin tabi olduğu geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki temel mali tabloları olan bilanço ve faaliyet sonuçları tablosuna verilmiştir.

2. KAMU İDARESİNİN SORUMLULUĞU

Denetlenen kamu idaresinin yönetimi, tabi olduğu muhasebe standart ve ilkelerine uygun olarak hazırlanmış olan mali rapor ve tabloların doğru ve güvenilir bilgi içerecek şekilde zamanında Sayıştaya sunulmasından, bir bütün olarak sunulan bu mali tabloların kamu idaresinin faaliyet ve işlemlerinin sonucunu tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir olarak yansıtmasından ve ister hata isterse yolsuzluktan kaynaklansın bu mali rapor ve tabloların önemli hata veya yanlış beyanlar içermemesinden; kamu idaresinin gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğundan; mali yönetim ve iç kontrol sistemlerinin amacına uygun olarak oluşturulmasından, etkin olarak işletilmesinden ve izlenmesinden, mali tabloların dayanağını oluşturan bilgi ve belgelerin denetime hazır hale getirilmesinden ve sunulmasından sorumludur.

3. SAYIŞTAYIN SORUMLULUĞU

Sayıştay, denetimlerinin sonucunda hazırladığı raporlarla denetlenen kamu idarelerinin mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek, mali rapor ve tablolarının güvenilirliğine ve doğruluğuna ilişkin görüş bildirmek, gelir, gider ve malları ile bunlara ilişkin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmekle sorumludur.

4. DENETİMİN DAYANAĞI, AMACI, YÖNTEMİ VE KAPSAMI

Denetimlerin dayanağı; 6085 sayılı Sayıştay Kanunu, uluslararası denetim standartları, Sayıştay ikincil mevzuatı ve denetim rehberleridir.

Denetimler, kamu idaresinin hesap ve işlemlerinin kanunlara ve diğer hukuki düzenlemelere uygunluğunu tespit etmek ve mali rapor ve tablolarının kamu idaresinin tüm faaliyet ve işlemlerinin sonucunu doğru ve güvenilir olarak yansıttığına ilişkin makul güvence elde etmek ve mali yönetim ve iç kontrol sistemlerini değerlendirmek amacıyla yürütülmüştür.

Kamu idaresinin mali tabloları ile bunları oluşturan hesap ve işlemlerinin doğruluğu, güvenilirliği ve uygunluğuna ilişkin denetim kanıtı elde etmek üzere yürütülen denetimler; uygun denetim prosedürleri ve tekniklerinin uygulanması ile risk değerlendirmesi yöntemiyle gerçekleştirilmiştir. Risk değerlendirmesi sırasında, uygulanacak denetim prosedürünün belirlenmesine esas olmak üzere, mali tabloların üretildiği mali yönetim ve iç kontrol sistemleri de değerlendirilmiştir.

Denetimin kapsamını, kamu idaresinin mali rapor ve tabloları ile gelir, gider ve mallarına ilişkin tüm mali faaliyet, karar ve işlemleri ve bunlara ilişkin kayıt, defter, bilgi, belge ve verileri (elektronik olanlar dâhil) ile mali yönetim ve iç kontrol sistemleri oluşturmaktadır.

Bu hususlarla ilgili denetim sonucunda denetim görüşü oluşturmak üzere yeterli ve uygun denetim kanıtı elde edilmiştir.

5. İÇ KONTROL SİSTEMİNİN DEĞERLENDİRİLMESİ

İç kontrol sistemi, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun beşinci kısmında düzenlenmiştir. İç kontrol, idarenin amaçlarına, belirlenmiş politikalara ve mevzuata uygun olarak faaliyetlerin etkili, ekonomik ve verimli bir şekilde yürütülmesini, varlık ve kaynakların korunmasını, muhasebe kayıtlarının doğru ve tam olarak tutulmasını, mali bilgi ve yönetim bilgisinin zamanında ve güvenilir olarak üretilmesini sağlamak üzere idare tarafından oluşturulan organizasyon, yöntem ve süreçle iç denetimi kapsayan mali ve diğer kontroller bütünüdür.

5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu ve ilgili diğer mevzuat uyarınca, ASAT Genel Müdürlüğü tarafından kamu iç kontrol sisteminin oluşturulması, uygulanması, izlenmesi ve geliştirilmesi çalışmaları, idarece yönetim sorumluluğu kapsamında müdürlüklerle ortak çalışma yapılarak Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı hazırlanmıştır.

Bu çerçevede; İdarede, Hazine ve Maliye Bakanlığı tarafından hazırlanan ve kurumlara gönderilen Kamu İç Kontrol Standartları Uyum Eylem Planı Rehberi de dikkate alınarak etkin bir iç kontrol sisteminin kurulması ve uygulanmasının sağlanması çalışmaları devam etmektedir.

İç kontrol sistem ve işleyişinin üst yönetici ve personel tarafından sahiplenilmesi ve desteklenmesi sağlanmaya çalışılmaktadır. Kurumdaki tüm personel, Kamu Görevlileri Etik Davranış İlkeleri ile Başvuru Usul ve Esasları Hakkında Yönetmelik'in Ek 1'inde yer alan Etik Sözleşmesini imzalamış olup özlük dosyalarında yer almaktadır. Kurum organizasyon yapısı içerisinde görev, yetki ve sorumluluklar açıkça ifade edilmiştir.

Kurum organizasyon yapısı içerisinde personelin ve yöneticilerin görev, yetki ve sorumlulukları açık bir şekilde belirlenmiş olup personel görev tanımları İnsan Kaynakları ve Eğitim Dairesi Başkanlığı tarafından yapılmıştır. Yetkiler ve yetki devrinin sınırları Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş, Görev, Yetki ve Teşkilat Yönetmelik ile İmza Yetkileri Yönergesi ile belirlenmiştir.

2020-2024 Stratejik Planının İdarenin kendi birimleri ve personeli ile mevzuata uygun olarak hazırlandığı, idarenin yürüteceği program faaliyet ve projeleri ile bunların kaynak ihtiyacını, performans hedef ve göstergelerini içeren 2020 yılı Performans Programı hazırlandığı, İdarenin bütçesinin stratejik plan ve performans programına uygun olarak yürürlüğe konulduğu görülmüştür. Bu çerçevede kurumsal risk çalışmaları yapılmış, yönetimin ihtiyaç duyduğu gerekli bilgileri ve raporları üretecek ve analiz yapma imkanı sunacak yönetim bilgi sistemi kurulmuştur. Bu sistemden elde edilen verilerle kurum tarafından faaliyet raporlarının üretildiği ve 2019 yılı İdare Faaliyet Raporunun düzenlendiği tespit edilmiştir.

Ön mali kontrol sistemi, İç Kontrol ve Ön Mali Kontrole İlişkin Usul ve Esaslara uygun yürütmek adına Ön Mali Kontrol İşlemleri Yönergesi bulunmaktadır. Kurumda “Süreç Tanımlama ve İş Akışı Hazırlama Rehberi” doğrultusunda Süreç Tanımlama, İş Akışı Hazırlama ve Hassas Görevlerin belirlenmesine ilişkin çalışmalar yapılmaktadır. Ana Süreç-Alt Süreç- Detay Süreç içerisinde “Hassas Görev” tanımı yapılmakta ve Süreç çalışmaları belirtilmektedir.

Kurum tarafından 2019-2020 yılı İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı 18 standart ve 79 genel şartı içerecek şekilde hazırlanmış ve yayımlanmıştır. Kamu İç Kontrol Standartlarına Uyum Eylem Planı iki yılı kapsayacak şekilde hazırlanmakta ve altı aylık

periyodik dönemlerde değerlendirilerek mevcut öngörülen eyleme ilişkin gerçekte sonucu belirlenmekte, sonraki dönem için öngörülen eylemler revize edilerek güncelliği sağlanmaktadır.

İç Kontrol Sistemine ilişkin tüm çalışmalar yılda bir kez gözden geçirilmekte ve İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu yılda bir kez hazırlanmaktadır. 2020 yılı içinde 2019 yılı İç Kontrol Sistemi Değerlendirme Raporu değerlendirmiş ve üst yöneticinin onayına sunulmuştur.

İç denetim faaliyetlerine ilişkin olarak; 2014 yılında iç denetçi ataması yapılmış olup tek bir denetçi olmasından dolayı iç denetim birim başkanlığı kurulamamıştır. 2015 yılında İç Denetim Birim Yönergesi hazırlanmış, günümüze dek herhangi bir güncelleme yapılmamıştır. 2014-2020 yılları arası iç denetime ilişkin faaliyet yürütülmemiş ve herhangi bir rapor hazırlanmamıştır. İç denetim faaliyetinin yürütülmemesinden dolayı iç kontrole yönelik yeterlik ve etkinlik denetimi yapılmamıştır. 2020 yılı da dâhil iç denetim programı ve iç denetim planı hazırlanmamıştır. İç denetçiye yönelik mesleki içi eğitim faaliyeti sağlanmamıştır.

Bilişim Sistemleri/Bilişim Teknolojileri denetimlerinde; yönetim, operasyonel uygulamalar, kontrol ve standartların güvenilirliği, etkinliği ve uygunluğuna yönelik eksiklikler veya yerine getirilmeyen unsurlar şöyledir;

- İdarede, BT yönetimine ilişkin, "bilgi işlem prosesi", "çalışma usul ve esasları", "hassas görevler" ve "hizmet envanteri tablosu" ile üst politika belgelerinde yer alan amaç, hedef ve gösterge prosedürlerine yer verilmiştir. Ancak, mevzuat çerçevesinde müstakil, yazılı ve üst yönetim onaylı bir strateji belgesi olmadığı özellikle idare stratejik plan başta ilgili belgelerde vurgulanmadığı, internet sitesi ya da gerekli platformlarda yayınlanmadığı görülmüştür.

- BS/BT yönetiminin uygulama ve aksiyonlarının bağımsız bir birim kanalıyla (iç denetim mekanizması) denetiminin yapılmadığı görülmüştür.

- İdarece BGYS sertifikası ya da müstakil, yazılı bir BGPB oluşturulmadığı ancak ilgililerden alınan bilgilerde standart belge/ yönetim sistemi dokümanı çalışmalarının devam ettiği görülmüştür.

- Bilgi güvenliği sorumlusuna yönelik eğitim çalışmaları yürütülmemiştir.

- İşten ayrılma veya işe son verilme durumlarında, personele e-posta, kurumsal şifre ve diğer kullanıcı parolalarına erişim engeli konulması, yetki kaldırılması hususlarını içeren spesifik bir prosedür geliştirilmediği görülmüştür.

- Strateji bazında iş süreklilik planı oluşturulmamıştır.

6. DENETİM GÖRÜŞÜ

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğünün 2020 yılına ilişkin yukarıda belirtilen ve kamu idaresi tarafından sunulan; geçerli finansal raporlama çerçevesi kapsamındaki mali rapor ve tablolarının, “Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünde belirtilen hesap alanları hariç tüm önemli yönleriyle doğru ve güvenilir bilgi içerdiği kanaatine varılmıştır.

7. DENETİM BULGULARI

Raporda yer alan bulgular, denetimler sonucunda tespit edilen hususlara kamu idaresi tarafından verilen cevapların değerlendirilmesi suretiyle düzenlenmiştir.

A. DENETİM GÖRÜŞÜNÜN DAYANAĞI BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Taşınmazların Envanter ve Muhasebe Kayıtlarına İlişkin Tespit Edilen Hususlar

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü taşınmaz iş ve işlemleri ile envanterine yönelik yapılan inceleme neticesinde aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

a) Cins Tashihi Yapılmayan Taşınmazların Olması

Cins tashihi, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik'in 4'üncü maddesinde tanımlanmaktadır. Aynı Yönetmelik'in 10'uncu maddesinde taşınmazların cins tashihlerinin yapılması gerektiğinden bahsedilmektedir.

İlgili birimlerden alınan verilerde, birçok taşınmazın mevcut kullanım şekli ile tapuda yer alan bilgilerinin farklı olduğu tespit edilmiştir. Mevzuat hükümleri uyarınca, tapuda kayıtlı olan taşınmazların kullanım şekilleri ile tapu bilgilerinin uyumlu hale getirilerek cins tashihlerinin yapılması uygun olacaktır.

b) Taşınmaz Envanteri ile Muhasebe Kayıtları Arasında Uyumsuzluk Olması

2020 yılı itibariyle taşınmaz birimince hazırlanan taşınmaz mal envanteri ile mali tabloların taşınmaz hesabında yer alan taşınmaz toplam değeri arasında farklılık olduğu tespit edilmiştir. Mali tablolarda taşınmaz hesaplarının kayıtlı değeri 1.999.155.694,28 TL iken taşınmaz envanterinde 274.159.772,18 TL'dir.

Buna göre, taşınmaz mal envanteri ile muhasebe kayıtları arasındaki taşınmaz toplam değerinin uyumlu olması gerekmektedir. Bu durum, taşınmaz hesabının, doğru, güvenilir ve gerçeğe uygun çıkarılması açısından önem taşımaktadır.

c) İçmesuyu, Yağmursuyu ve Kanalizasyon Hat Bilgilerinin Taşınmaz Envanterinde Kayıt Altına Alınmaması

Mali tabloların 251 Yeraltı ve Yerüstü Düzenleri Hesabında izlenen içmesuyu, yağmursuyu ve kanalizasyon hatlarının taşınmaz envanterinde Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik gereği, taşınmaz bilgisi, metrajı, cins ve fiili durumu, kayıtlı değeri ile diğer açıklamalar itibariyle yer alması ve envanter işlemlerinin tamamlanması gerekmektedir.

d) Envanterde Yer Alan Taşınmaz Bilgi ve Sayılarının Dönem Sonunda Hazırlanan Taşınmaz Form ve İcmal Cetvelleri Arasında Uyumsuzluk Olması

Dönem sonu iş ve işlemlerinin tamamlanmasından sonra yapılan incelemede, taşınmaz envanterinde yer alan bazı taşınmaz bilgi ve sayılarının, taşınmaz form ve icmal cetvelleriyle uyumsuz olduğu, bunun da taşınmaz bilgisinin sağlıklı ve şeffaf şekilde sunulamamasına yol açtığı görülmüştür.

Şöyle ki; "kuyu" niteliğindeki taşınmaz, envantere 728 adet, taşınmaz icmal cetvelinde 819 adet; "su deposu" niteliğindeki taşınmaz, envantere 353 adet, taşınmaz icmal cetvelinde 392 adet; "bahçe" niteliğindeki taşınmaz, envantere 112 adet, taşınmaz icmal cetvelinde 89 adet olduğu saptan olup uyumsuzluğun giderilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi de bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup gerekli düzeltmelerin yapılacağını belirtmiştir. Bu yönde tesis edilecek işlem, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

B. DİĞER BULGULAR

Bu bölümde, mali rapor ve tablolara verilen görüş ile ilgili olmayan bulgular yer almaktadır.

BULGU 1: Teminat Mektupları İade İşlemlerinin Tamamlanmaması

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğünden alınan teminat mektupları listesinde, düzenleme tarihi itibariyle 10 yılı dolduran mektupların iade işlemlerinin tamamlanmadığı, özellikle 6360 sayılı Kanun öncesi gerçekleştirilen işlere ilişkin tasfiye il özel idaresinden devralınan "süresiz" nitelikteki teminat mektuplarından eski tarihli ve 10 yılı aşan teminat mektuplarının sürekli sonraki yıllara devretmek suretiyle muhafaza edilmeye devam ettiği görülmüştür.

4735 sayılı Kamu İhale Sözleşmeleri Kanunu'nun 14'üncü maddesinde, yapım işlerinde kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise işin kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısına rağmen talep edilmemesi nedeniyle iade edilemeyen kesin teminat mektuplarının hükümsüz kalacağı belirtilmektedir. Mahalli İdareler Bütçe ve Muhasebe Yönetmeliği'nin 435'inci maddesinde de yukarıda yer alan hüküm vurgulanmaktadır. Muhasebat Genel Müdürlüğü 15 sıra numaralı Genel Tebliğin "Diğer Hususlar" başlıklı kısmında, düzenleme tarihinden itibaren on yıllık süreyi doldurmuş bulunan teminat mektuplarının banka kayıtlarından düşülmesinde gerekli araştırmanın yapılması gerektiği ele alınmaktadır.

Bu itibarla, yapım işlerinde kesin hesap ve kesin kabul tutanağının onaylanmasından, diğer işlerde ise işin kabul tarihinden veya varsa garanti süresinin bitim tarihinden itibaren iki yıl içinde idarenin yazılı uyarısı ile teminat mektuplarının iadesi için çalışma yapılacağı aksi takdirde mektupların hükümsüz kalacağı vurgulanmaktadır. Genel Tebliğ'de de, 10 yıllık süreyi aşan teminat mektuplarının araştırma sonucu iade işlemlerinin yapılması gerekmektedir.

Yapılan incelemelerde, özellikle 6360 sayılı Kanun gereği mülga il özel idaresinden devralınanlar da dahil, İdarece muhafaza edilen 1992-2010 tarihleri arasında alınmış "süresiz" nitelikte ve toplam 2.165.575,07 TL tutarında 195 adet teminat mektubunun olduğu görülmüştür.

Kamu idaresi de bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup gerekli düzeltmelerin yapılacağını belirtmiştir. Bu yönde tesis edilecek işlem, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

Sonuç itibariyle tamamlanan ya da garanti süresi sona eren işlere ilişkin idarede muhafaza edilen teminat mektuplarının iadesine yönelik gerekli işlemlerin muhasebe birimince yapılması gerekmektedir.

BULGU 2: Yağmur Sularının Uzaklaştırılmasına İlişkin Harcamaların Antalya Büyükşehir Belediyesinden Tahsil Edilmemesi

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğünde yapılan incelemelerde, kurum tarafından yağmur sularının uzaklaştırılması ve dere ıslahı işlemleri için yapılan toplam 186.000.530,41 TL harcamaının Antalya Büyükşehir Belediyesinden alınmadığı tespit edilmiştir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un "Yağmur sularının uzaklaştırılması" başlıklı 25'inci maddesi;

"Yağmur sularının uzaklaştırılması ile ilgili tesislerin yapılması veya bu tip tesislerin işletilmesi, gerekli harcamalar ilgili belediyelerce karşılanmak şartıyla İSKİ tarafından yerine getirilir. Bu tesislerin yapılması veya işletilmesine ilişkin harcamalar tarifelere dahil edilemez." şeklinde düzenlenmiştir.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 7'nci maddesinin birinci fıkrasında büyükşehir belediyelerine verilen görevler açıkça sayılmıştır. Buna göre, su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, bunun için gerekli baraj ve diğer tesisleri kurmak, kurdurmak ve işletmek; derelerin ıslahını yapmak; kaynak suyu veya arıtma sonunda üretilen suları pazarlamak büyükşehir belediyelerinin görevleri arasındadır. Belirtilen maddenin ikinci fıkrasında ilçe belediyelerinin görevleri sayılmıştır. İlçe belediyelerinin görevleri arasında suyla veya yağmur sularının uzaklaştırılması ile ilgili herhangi bir hususa yer verilmemiştir. Bu kapsamda su ve kanalizasyon hizmetlerinin tek merkezden yürütülmesi için büyükşehirlerde büyükşehir belediyesine bağlı su ve kanalizasyon idareleri kurulmuştur. Su ve kanalizasyon hizmetlerini yürütmek, dere ıslahını yapmak gibi görevler buna paralel olarak su idarelerine verilmiştir. Buna göre bağlı idarelerin, yağmur suları ve dere ıslahı için yapılan harcamaları büyükşehir belediyelerinden tahsil etmesi gerekmektedir. Ayrıca Bursa 3. İdare Mahkemesinin 2014/192 Esas No ve 2014/1009 Karar No lu Kararı da, bu harcamaların ilgili büyükşehir belediyelerinden alınması gerektiği yönündedir.

İdare cevabında, bahse konu hususa ilişkin Antalya Büyükşehir Belediyesi ile yazışmalar yapıldığı, İdarenin kredi borcuna karşılık yağmur suyu alacaklarının bir kısmı için mahsuplaşıldığı ve kalan alacaklar için de girişimlerin devam ettiği belirtilmiştir. Konu, yılı denetiminde takip edilecektir.

Sonuç olarak, İdare tarafından alacağının tahsili için Antalya Büyükşehir Belediyesi nezdinde gerekli iş ve işlemlerin yapılması ve tamamlanması gerekmektedir.

BULGU 3: Kaynak ve Yeraltı Sularından Alınan Gelirlerden İlgili Belediyelere Pay Aktarılmaması

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü tarafından Antalya ili dâhilinde bulunan kaynak ve yeraltı sularından alınan kira gelirlerinden ilgili belediyelere pay aktarılmadığı görülmüştür.

23.12.1960 tarih ve 10688 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe giren 167 sayılı Yer Altı Suları Hakkında Kanun'un 4'üncü maddesinin üçüncü fıkrasında;

“Kuyu açan kimse, bulunan suyun ancak kendi faydalı ihtiyaçlarına yetecek miktarını kullanmaya yetkilidir. (Ek cümleler: 3/7/2003-4916/22 md.) Bu miktarı aşan sular ile sulama, kullanma ve işlenerek veya doğal haliyle içme suyu olarak satılmak üzere çıkarılan yeraltı suları, Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki kaynak suları (mazbut vakıflara ait sular hariç), 2886 sayılı Kanun hükümlerine uyularak il özel idarelerince kiraya verilir. Tahsil edilen kira gelirinden; yer altı veya kaynak suyunun çıktığı yer, köy sınırları içinde ise o yerdeki köy tüzel kişiliğine %15, belediye sınırları içinde ise ilgili belediyeye % 25 oranında pay verilir.” hükmü yer almaktadır.

Yukarıda yer verilen mevzuat hükmü uyarınca Hazinesin özel mülkiyetinde veya Devletin hüküm ve tasarrufu altında bulunan yerlerdeki kaynak sularının (mazbut vakıflara ait sular hariç), il özel idareleri tarafından 2886 sayılı Kanun hükümlerine göre kiraya verileceği açıktır.

6360 sayılı On Dört İlde Büyükşehir Belediyesi ve Yirmi Yedi İlçe Kurulması ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ile büyükşehir belediyesi bulunan illerdeki il özel idarelerinin tüzel kişilikleri kaldırılmıştır. Kanun'un "*Çeşitli hükümler*" başlıklı 3'üncü maddesinin ikinci fıkrasında mevzuatla il özel idarelerine yapılan atıfların, bu Kanun kapsamında tüzel kişiliği kaldırılan il özel idareleri için ilgisine göre bakanlıklara, bakanlıkların bağlı veya ilgili kuruluşları ile bunların taşra teşkilatına, Hazineye, valiliklere, büyükşehir belediyelerine ve bağlı kuruluşlarına veya ilçe belediyelerine yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır.

Antalya İl Özel İdaresinin tüzel kişiliğinin sonlandırılması üzerine 167 sayılı Kanun'da il özel idareleri için tanınan kaynak sularının işletilmesi hakkı ASAT tarafından kullanılmakta ve il sınırları içerisinde bulunan kaynak suları ASAT tarafından kiraya verilerek gelir elde edilmektedir.

167 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesi hükmü gereği kiraya verilen yer altı ve kaynak sularından elde edilen kira gelirinden; yer altı veya kaynak suyunun çıktığı yer, köy sınırları içinde ise o yerdeki köy tüzel kişiliğine %15, belediye sınırları içinde ise ilgili belediyeye %25 oranında pay verilmesi gerekmektedir.

İdarenin konuya ilişkin vermiş olduğu cevapta özetle, 167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'un 2560, 5216, 6360 sayılı Kanunların yürürlük tarihleri ve özel kanun-genel kanun olarak değerlendirilmesinin yapılarak konunun yorumlanması gerektiği ve eski kanun yeni kanun uygulamasında yeni kanunun uygulanması gerektiğinin hukukun genel ilkelerinden olduğu, bu nedenle 167 sayılı Kanun'un 2560, 5216, 6360 sayılı Kanunlardan daha eski bir Kanun olması nedeni ile uygulanamayacağı belirtilmiştir. İdarenin cevabında bahsetmiş olduğu genel kanun - özel kanun ve eski - yeni kanunun uygulanması durumu aynı konuda farklı Kanunlarda farklı hükümler içermesi durumunda başvurulacak bir ilkedir. Ancak 167 sayılı Kanun'un ilgili maddesindeki düzenleme bahse konu mevzuatlarda yer almamaktadır. Bu nedenle konuya ilişkin özel-genel ve yeni eski tarihli Kanun değerlendirmesi yapılamaz. İdarenin savunmasının devamında 167 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde “*yeraltı veya kaynak suyunun çıktığı yer köy sınırları içerisinde ise o yerdeki köy tüzelkişiliğine %15, belediye sınırları içerisinde ise ilgili belediyeye %25 oranında pay verilir.*” hükmüne göre köy tüzelkişiliği olarak nitelendirilen bir tüzelkişilik 6360 sayılı Kanun ile birlikte Antalya sınırları içerisinde kalmadığı bu nedenle madde hükmün geçerliliğinin kalmadığı ifade edilmiştir. 6360 sayılı Kanun ile köyler mahalleye dönüştürülmek suretiyle bağlı buldukları ilçe belediye sınırlarına dahil edilmiştir. Yani büyükşehirlerde bahse konu pay hakkı ilçe belediyelerine geçmiştir. Ayrıca, madde hükmünde köy sınırları içerisinde ise köye, belediye sınırlarında ise ilgili belediyeye payın verileceğinden bahsedilmiştir. Bulgumuzda da zaten köy tüzel kişiliğinden bahsedilmeyip ilçe belediyesine bu payın aktarılması gerektiği belirtilmiştir.

İdarenin itiraz etmiş olduğu bir diğer husus 2560, 5216 ve 6360 sayılı Kanunlarda, 167 sayılı Kanun'un 4'üncü maddesinde belirtildiği gibi belediye veya köy tüzel kişiliğine kira gelirlerinden pay verilmesi gerektiğine ilişkin bir hüküm bulunmadığı, aksine su kaynaklarının kiralanması ile il özel idaresince yapılması gereken iş ve işlemlerin 6360 sayılı Kanun gereğince kuruma devredildiği, bu doğrultuda Su Kaynaklarından Ticari ve Kullanım Amaçlı Su Kiralanması ve Denetlenmesine İlişkin Yönetmelik çıkarıldığı, bu yönetmeliğe göre de köy tüzel kişiliğine ve ilgili belediyesine pay ödenmesi gerektiğine ilişkin bir hüküm bulunmadığı belirtilmiştir. Bahse konu kira gelirlerinden pay verilmesine ilişkin hükmün 2560, 5216 ve 6360 sayılı Kanunlarda yer almaması ilgili Kanun maddesinin uygulanmayacağı anlamına gelmemektedir. İdarenin sorumlu olduğu birçok Kanun ve ikincil mevzuat bulunmaktadır ve her mevzuat idareye farklı yetki, yükümlülük ve sorumluluk vermektedir. Bahse konu mevzuatlarda yer almayan hükümler idarenin iş ve işlemlerini düzenleyen diğer mevzuatları geçersiz kılmamaktadır. Kaldı ki yukarıda belirtildiği üzere 6360 sayılı Kanun'un “*Çeşitli*

hükümler” başlıklı 3’üncü maddesinin ikinci fıkrasında mevzuatla il özel idarelerine yapılan atıfların ilgisine göre büyükşehir belediyelerine ve bağlı kuruluşlarına veya ilçe belediyelerine yapılmış sayılacağı hüküm altına alınmıştır. Bu mevzuat düzenlemesi ile birlikte 167 sayılı Kanun'da zikredilen yeraltı ve kaynak sularının kiralanmasına ilişkin yetki ve sorumluluk ASAT'a geçmiştir. Ayrıca ASAT tarafından çıkarılan Su Kaynaklarından Ticari ve Kullanım Amaçlı Su Kiralanması ve Denetlenmesine İlişkin Yönetmelik 167 sayılı Kanun'a dayanılarak çıkarılmıştır. Kanuna aykırı bir Yönetmelik çıkarılamayacağı gibi ilgili Kanuna dayanarak çıkartılmış olan Yönetmelik de aykırı hükümler içeremez.

Sonuç olarak yapılan incelemelerde, su kaynaklarının kiralanması nedeni ile gelir elde eden ASAT Genel Müdürlüğü tarafından, 2020 yılı içerisinde kaynak suları kira geliri tahsilatı 405.453,06 TL olup 167 sayılı Kanun’un amir hükmü gereği elde edilen gelirin %25’i olan toplam 101.363,27 TL’nin ilgili belediyelere aktarılmadığı tespit edilmiştir. Mevzuat gereği olarak söz konusu tutarların aktarılması gerektiği değerlendirilmektedir.

BULGU 4: İdarenin Görev ve Sorumluluk Alanına Girmeyen İşi Üstlenmesi ve Yapılan Harcamaların Antalya Büyükşehir Belediyesinden Tahsil Edilmemesi

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü ile Antalya Büyükşehir Belediyesi arasında imzalanan "Sedir Mahallesi Spor Kompleksi Binası Yapım İşi"nin %58’lik kısmının yapılarak ödenek yetersizliği nedeniyle tasfiye edildiği, İdarenin görev ve sorumluluk alanında bulunmayan bu işe ilişkin yapılan harcamaların Antalya Büyükşehir Belediyesinden tahsil edilmediği tespit edilmiştir.

İdarenin tabi olduğu 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2’nci maddesinde, görev ve yetkileri ayrıntılı olarak düzenlenmiştir.

Antalya Büyükşehir Belediyesi ile Orman Genel Müdürlüğü arasında 10.07.2015 tarihinde bir protokol imzalanmıştır. Buna göre, Muratpaşa ilçesi 646 ada 24 ve 28 parsellerde uygulama ile nazım imar planı arasındaki uyumsuzluk giderilecek, söz konusu alanda kamu hizmeti alanı, park alanı, spor tesisi alanı ve trafo alanı plan değişikliği yapılacak, parselasyon sonucu oluşan spor tesisi alanına Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından spor tesisi inşa edilecek ve tesisin her türlü bakım, onarım giderleriyle işletme/işlettirme hakkı büyükşehir belediyesinin olacak ve süre sonunda bedelsiz olarak Orman Genel Müdürlüğüne devredilecektir.

Daha sonra ASAT ile Antalya Büyükşehir Belediyesi arasında bir protokol yapılarak, bahsedilen alandaki spor tesisinin yapılması ve işletilmesi yetki ve sorumluluğu ASAT'a verilmiştir. ASAT tarafından alınan Yönetim Kurulu Kararına binaen, 2017 yılında ihale edilen "Sedir Mahallesi Spor Kompleksi Binası Yapım İşi" ödenek yetersizliğinden dolayı 14.11.2018 tarihinde tasfiye edilmiştir. Bu kapsamda idare tarafından harcanan 13.966.734,93 TL Antalya Büyükşehir Belediyesinden tahsil edilemediği görülmüştür. Nitekim İdarece, 09.04.2019 tarihinde de borç tahakkuku yapılmıştır. 31.12.2019 tarihi itibarıyla spor tesisinin fiili durumu, saha ve alan fotoğraflarıyla yetkililerden alınan bilgilerde; işin fiilen %58'lik kısmının yapıldığı, tasfiye sürecinden sonra herhangi bir çalışma olmadığı ve atıl vaziyette bulunduğu görülmüştür. 2020 yılına gelindiğinde ise durumun değişmediği görülmüştür.

Yukarıda yapılan açıklama ve anılan mevzuat hükümleri ışığında, spor tesisi yapımı ve işletilmesi görevi, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ile 5393 sayılı Belediye Kanunu hükümleri uyarınca büyükşehir belediyesine aittir. Büyükşehir belediyesi ile Orman Genel Müdürlüğü arasında yapılan protokole istinaden yükümlülüğün ASAT'a verilmesi uygun görünmemektedir. Bu çerçevede, ASAT bütçesinden yapılan toplam 13.966.734,93 TL harcamanın Antalya Büyükşehir Belediyesinden tahsil edilmesi gerekmektedir.

Kamu idaresi de bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup gerekli takip ve tahsil sürecinin devam ettiğini belirtmiştir. Konu, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

BULGU 5: Antalya Büyükşehir Belediyesiyle Meclis Kararına ve Ortak Yatırım Programına Dayanılmaksızın Proje Yürütülmesi ve Projeden Doğan Alacakların Tahsil Edilmemesi

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğünün, Antalya Büyükşehir Belediyesi talebi ve yazısıyla, "Elmalı ve Serik İlçesi Çandır Mahallesi Güreş Kompleksi Projesi Temin İşi" ile "Atatürk Parkı, Park ve Rekreasyon Alanı Hazır Terfi Pompa İstasyonu" işlerini meclis kararı ve ortak yatırım programı olmadığı halde üstlendiği ve projelerden doğan alacakları tahsil etmediği görülmüştür.

5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'nun 27'nci maddesine göre, yapılacak herhangi bir yatırımın büyükşehir belediyesi ile bağlı kuruluşlarından bir veya birkaçını aynı anda ilgilendirdiği ve tek elden yapılmasının maliyetleri düşüreceğinin anlaşılması hallerinde, büyükşehir belediye meclisi, yatırımı kuruluşlardan birinin yapmasına karar verebilir. Bu takdirde yatırımın ilgili diğer kurumu ilgilendiren kısmına ait harcama tutarı o kurumun

hesabında borç, yatırımcı kuruluş hesabında alacak olarak gösterilir. Yine, 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 75'inci maddesine göre de meclis kararına binaen ortak hizmet projeleri gerçekleştirilebilir, yapım ve yatırım işleri üstlenilebilir.

Yapılan incelemelerde, İdare tarafından, meclis kararına dayanmayan veya ortak yatırım programı kapsamında olmayan 342.200,00 TL bedelli Elmalı ve Serik ilçelerine yapılacak spor kompleksinin mimari projelerinin hazırlanması ile 1.328.635,24 TL bedelli "Atatürk Parkı Hazır Terfi Pompa İstasyonu Yapım İşi" Antalya Büyükşehir Belediyesi tarafından gönderilen yazıya istinaden üstlenilmiştir. ASAT tarafından bahse konu işlere ilişkin olarak harcanan toplam 1.670.835,24 TL bedelin büyükşehir belediyesinden tahsil edilmediği görülmüştür.

2020 yılında yapılan incelemelerde de, aynı durumun devam ettiği, tekraren yapılan yazışma ve taleplerin de neticesiz kaldığı görülmüştür. Kamu idaresi cevabında, gerekli tahsil ve takip sürecinin devam ettiğini ifade etmiştir.

Sonuç olarak ASAT, Büyükşehir Belediyesinin bağlı kuruluşu olsa da idari ve mali özerkliğe haiz kamu tüzel kişiliği bulunan bir kuruluştur. Ortak ya da tek elden yürütülmesi uygun ve ekonomik görülen işlerin, yetkili organlarca verilen karara dayanılarak ortak yatırım programı dahilinde usul ve esasları çizilerek yürütülmesi önem taşımaktadır. Bu çerçevede doğacak olan alacaklarınsa tahsili ve tahsilinin takibi sağlanmalıdır.

BULGU 6: Herhangi Bir Bedel Ödemeksizin Şebeke Suyunu Abonesiz Şekilde Kullanan Kurumların Bulunması

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğünde yapılan incelemelerde, şebeke suyunun abonesiz ve yükümlülükleri yerine getirmeksizin kullanıldığı, bu şekilde kullanım sonucu su, atıksu ile diğer bedellerin (gerekler için depozito, KDV vs.) faturalandırılmadığı tespit edilmiştir.

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü Tarifeler Yönetmeliği'nin 6'ncı maddesinde, su ve kanalizasyon hizmetlerinden yararlanan, özel veya tüzel kişilerle su abone sözleşmesi yapılacağı, atıksu üretimi olan ve cadde veya sokağından kanalizasyon şebekesi geçen her su abonesi, ayrı bir sözleşme yapmaya gerek olmaksızın aynı zamanda atıksu abonesi olacağı; 26'ncı maddesinde, sözleşme imzalayan her aboneden tüketim bedelini karşılayacak kadar teminat bedeli (istisnalar hariç) alınacağı; 35 ila 38'inci maddelerinde, abone olmaksızın ASAT'a ait su dağıtım hattı, su abone veya şube yolu hattından, kuyu veya kaynaktan boru döşeyerek, motor bağlayarak, şebekeyi delerek su temin etmek ve kullanmak, abone olmasına

rağmen sayaçsız veya sayacı işletmeyecek herhangi bir tertibatla su kullanmak (sayaçtan önce su almak, sökülen sayaç yerine boru bağlamak), sayacın tüketimini doğru olarak kaydetmesini önleyecek şekilde sayaca müdahale etmek, şehir şebeke suyu haricinde kendi imkânları ile ASAT'ın görev alanı içerisinde kalan yer altı veya yerüstü kaynaklarından izinsiz ve ruhsatsız olarak su temin ederek atıksu üretmek, elde etmiş olduğu bu suyu su şebeke hattına bağlayarak bina tesisatına vermek, işlenmesi yasaklanmış fiillerden olduğu, tespit edilen kaçak su ve atıksu tüketim miktarının cezalı olarak tahsil edileceği, kaçak bağlantının iptal edileceği ve abone yoksa abone yapılarak suyunun açılacağı; kaçak kullanım süresi, kullanım ve miktar tespiti usulünün nasıl olacağı; 48'inci maddesinde, özel veya tüzel kişilerin gayrimenkullerine su ve kanalizasyon bağlatmak için abone olmak zorunda olduğu, su kullanılan yerde suyu fiilen tüketen özel veya tüzel kişilerin, ASAT ile kendi adlarına abonelik sözleşmesi yapmak zorunda olduğu; 57'nci maddesinde, abonelerin su tüketiminin sayaçlarla belirleneceği ve 59'uncu maddesinde de, su ve atıksu tüketim bedelinin, Tarifeler Yönetmeliği ve ASAT Genel Kurulu kararıyla belirlenen diğer yasal alacaklarla birlikte, yürürlükteki tarifelere göre tahakkuk ve tahsil edileceği düzenlenmiştir.

Bu bağlamda, İdare tarafından, sorumluluk sahasında yapılan inceleme ve tespitler sonucunda;

- İbradi ilçesinde, 10 abonesiz (belediye hizmet binası, tamirhane, halısaha vs.)
- Gazipaşa ilçesinde, 13 abonesiz (park, mesire alanı ve tuvalet vs.)
- Korkuteli ilçesinde, 24 abonesiz (hizmet binaları, yüzme havuzu, sulama alanı, yeşil alan vs.)
- Kumluca ilçesinde, 76 abonesiz (hizmet binası, pazar yeri, duş, wc ve kafe, sahil işletmesi, sulama sistemi, park ve yeşil alan sulaması vs.)
- Alanya ilçesinde, 161 abonesiz (büyük çoğunluğu park, yeşil alan ve refüj sulaması)
- Kaş ilçesinde, 125 abonesiz (sahil ve plaj işletmeleri, park, yeşil alan ve refüj sulaması ile bazı kamu kurum bina ve müştemilatı, PTT binası, aile hekimliği binası vs.)
- Finike ilçesinde, 56 abonesiz (tuvalet, duş, çeşme, park ve çimen sulama vs.)
- Antalya Büyükşehir Belediyesi yönetimi ve sorumluluğu altındaki 110 abonesiz

(bazı hizmet birimleri, mezarlık vs.)

- Milli Eğitim Müdürlüğüne bağlı 58 abonesiz (okul, pansiyon ve müstemilat)
- İl Müftülüğüne bağlı 109 abonesiz cami, kurs, lojman vs. (*mabetler için ücretsiz tarife uygulanıyor olmakla birlikte, sayaç bulunmaması nedeniyle kullanılan ve kanalizasyona verilen su miktarının hesaplanması açısından önem arz etmektedir.*)

Kullanıcı olduğu görülmüştür.

Kamu idaresi de bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup gerekli çalışmaların başlatıldığını belirtmiştir. Bu yönde tesis edilecek işlem, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

Sonuç olarak, abonesiz şekilde su kullananların tespit çalışmalarının sürdürülmesi, tespit edilenlerin abone bilgi sistemine dahil edilerek abonelik sözleşmelerinin yapılarak yükümlülüklerini yerine getirmelerinin sağlanması, faturalandırma işlemleri açısından önem taşımaktadır.

BULGU 7: Özel Nitelikteki Bazı Muayenehane ve Sağlık Kuruluşlarının Abonelik Türünün Hatalı Uygulanması

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü abone bilgi sistemi ve tahakkuk-tahsilat işlemleri ile Antalya İl Sağlık Müdürlüğü ile yapılan yazışmalar sonucu elde edilen veriler üzerinden yapılan incelemelerde; özel nitelik taşıyan ayakta teşhis ve tedavi merkezleri (poliklinik, muayenehane, laboratuvar, tıp merkezi, diyaliz merkezi vs.), ağız ve diş sağlığı kuruluşları ile eczane niteliğindeki bazı yerlerin abone türlerinin hatalı uygulandığı, bazılarının sistem üzerinden çıkarılmadığı ve fiili kontrollerde yerinde olmayan ancak kayıtlarda izlenmeye devam eden abonelerin olduğu tespit edilmiştir.

Tarifelerin hangi esaslara göre tespit edileceği ve uygulanacağı Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü Tarifeler Yönetmeliği hükümlerine göre belirlenmektedir. Yönetmelik'in "Abone türleri" başlıklı 6'ncı maddesinde "mesken abonesi", "işyeri abonesi", "resmi daire", "inşaat abonesi" gibi abone türleri ve mahiyeti tanımlanmıştır.

Her yıl belirlenen tarife cetveline göre de su tarifesi ve atıksu bedelleri hesaplanmaktadır. Haliyle, işyeri aboneliği için öngörülen birim fiyat ile mesken aboneliği birim fiyatı arasında önemli fark vardır. Örneğin, 2020 yılı Ocak ayında işyeri aboneliği birim m³ fiyatı, merkez ilçelerde 5,72 TL iken, mesken aboneliği 3,62 TL'dir.(diğer aylarda

güncelleme yapılarak belirlendiği için ayrı ayrı alınmamıştır.) İlave olarak atıksu bedeli de toplam su miktarı üzerinden hesaplanmaktadır. Merkez dışındaki ilçelerde de tarife cetvelinde belirlendiği şekliyle birim fiyat farklılığı söz konusudur.

Antalya il sınırları içerisinde yer alan 1625 özel nitelikteki sağlık kuruluşunun abonelik türleri, tahakkuk ve tahsilatları incelenmesi sonucunda, 66'sının fiili kontrollerde bulunamadığı, 122'sinin "mesken aboneliği", "şantiye", "otel ve pansiyon" türünde kaydedildiği, "eczane" niteliğindeki 1230 işyerinden 55'inin fiili durumunun tespit edilemediği, 41'inin ise "mesken aboneliği", "şantiye", "otel ve pansiyon", "hayır kurumu pansiyon" türünde kaydedildiği, dolayısıyla "işyeri" tarifesi dışında tarife uygulandığı tespit edilmiştir.

Kamu idaresi de bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup gerekli düzeltmelerin bir kısmının yapıldığını ve çalışmaların devam ettiğini belirtmiştir. Bu yönde tesis edilecek işlem, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

Sonuç olarak, sistem üzerinden yapılan bu sorgulama ve incelemede ortaya çıkan eksik ve hatalı uygulamaların sahadan alınan bilgiler doğrultusunda düzeltilmesi, fiili durumu işyeri olan abonelerin, tarife değişikliği yapılarak güncellenmesi, abone kaydı bulunmayan işyerlerinin ise abonelik kayıtlarının yapılması gerekmektedir. Bu durum idarenin temel gelir kalemlerinden olan su satış gelirlerinin artışı ile abone bilgi eksikliklerinin düzeltilmesini sağlayacaktır.

BULGU 8: Dernek ve Vakıfların İktisadi İşletmelerinin Abonelik Türünün Hatalı Uygulanması

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğünde yapılan incelemelerde, dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmelerin abone türlerinin hatalı uygulandığı tespit edilmiştir.

Tarifelerin hangi esaslara göre tespit edileceği ve uygulanacağı Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü Tarifeler Yönetmeliği hükümlerine göre belirlenmektedir. Yönetmelik'in "*Abone türleri*" başlıklı 6'ncı maddesinde "mesken aboneliği", "işyeri aboneliği", "resmi daire" abone türleri ve mahiyeti tanımlanmıştır.

Her yıl belirlenen tarife cetveline göre de su tarifesi ve atıksu bedelleri hesaplanmaktadır. Haliyle işyeri aboneliği için öngörülen birim fiyat ile diğer abonelik türleri arasında birim fiyatı farklılığı bulunmaktadır. Örneğin, 2020 yılı Ocak ayında işyeri aboneliği birim m³ fiyatı, merkez ilçelerde 5,72 TL iken, mesken aboneliği 3,62 TL, hayır kurumu, dernek

ve vakıf 2,75 TL'dir. (diğer aylarda güncelleme yapılarak belirlendiği için ayrı ayrı alınmamıştır) İlave olarak atıksu bedeli de toplam su miktarı üzerinden hesaplanmaktadır. Merkez dışındaki ilçelerde de tarife cetvelinde belirlendiği şekliyle birim fiyat farklılığı söz konusudur.

Bu doğrultuda, il genelindeki 234 dernek ve vakıflara ait iktisadi işletmelerin gerekli verileri, Antalya Vergi Dairesi Başkanlığından temin edilmiştir. 31.12.2020 itibariyle tüm verilerin sorgulaması tamamlanmamış, sorgulanan bazı yerlerin ise "mesken abonesi", "resmi daire", "hayır kuruluşu" türünde kaydedildiği görülmüştür. 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun uygulaması açısından kurumlar vergisi mükellefi olan iktisadi işletmelerin ticari faaliyet konusu dolayısıyla "işyeri" abone türüne, özellikle konaklama ve benzeri mahiyet taşıyan yerlerin daha yüksek tarife içeren "otel, motel ve pansiyon" abone türünden sisteme dahil edilmesi gerekir. Örneğin, bir vakıf bünyesindeki iktisadi işletmenin yılın 12 ayı faaliyet gösteren konaklama tesisi mahiyeti taşıması dolayısıyla, tarife grubunun "resmi daire" olduğu ancak "otel, motel ve pansiyon" abone grubunda kayıt altına alınması gerektiği anlaşılmaktadır.

Kamu idaresi de bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup gerekli düzeltmelerin yapılacağını belirtmiştir. Bu yönde tesis edilecek işlem, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

Sonuç olarak, sistem üzerinden yapılan bu sorgulama ve incelemede ortaya çıkan eksik ve hatalı uygulamaların sahadan alınan bilgiler doğrultusunda düzeltilmesi, fiili durumu işyeri ya da otel, motel ve konaklama tesisi olan abonelerin, tarife değişikliği yapılarak güncellenmesi, abone kaydı bulunmayan işyerlerinin ise abonelik kayıtlarının yapılması gerekmektedir. Bu durum idarenin temel gelir kalemlerinden olan su satış gelirlerinin artışı ile abone bilgi eksikliklerinin düzeltilmesini sağlayacaktır.

BULGU 9: Belirli Sürelerle Kiralanan Mesken ve Her Türlü Konaklama Tesisinin Abonelik Türünün Hatalı Uygulanması

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü abone bilgi sistemi ve tahakkuk-tahsilat işlemleri üzerinden yapılan incelemelerde, günübirlik ya da belirli sürelerle kiralanan ve ticari nitelik taşıyacak şekilde süreklilik arz eden ev ve her türlü tesisin abone türlerinin hatalı uygulandığı tespit edilmiştir.

ASAT Tarifeler Yönetmeliği'ne göre su aboneleri, abone tiplerine göre çeşitli uygulamalara tabi tutulmaktadır. Tarifeler Yönetmeliği'nin "Abone Tipleri" başlıklı 6'ncı maddesinde "mesken abonesi" ile "işyeri abonesi" mahiyeti tanımlanmıştır.

Her yıl belirlenen tarife cetveline göre de su tarifesi ve atıksu bedelleri hesaplanmaktadır. Haliyle, işyeri aboneliği için öngörülen birim fiyat ile diğer abonelik türleri arasında birim fiyatı farklılığı bulunmaktadır. Örneğin, 2020 yılı Ocak ayında işyeri aboneliği birim m³ fiyatı, merkez ilçelerde 5,72 TL iken, mesken aboneliği 3,62 TL'dir.(diğer aylarda güncelleme yapılarak belirlendiği için ayrı ayrı alınmamıştır) İlave olarak atıksu bedeli de toplam su miktarı üzerinden hesaplanmaktadır. Merkez dışındaki ilçelerde de tarife cetvelinde belirlendiği şekliyle birim fiyat farklılığı söz konusudur.

Bu doğrultuda, Antalya İl Emniyet Müdürlüğü ile yapılan yazışmalar sonucunda il sınırları içinde, 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu gereği bildirim yapmak zorunluluğu bulunan geçici konaklama tesislerinin sayısı istenilmiş, bu kapsamda verilen 2736 adet yerin abonelik türleri, tahakkuk ve tahsilatları incelenmiştir. Buna göre, sorgulaması yapılan yerlerin 700'ünün kaydı ve fiili durumları bulunamamıştır. 868 yerin ise başta "mesken abonesi" (315 kaydın "mesken ve ev abonesi" grubunda tarifelendirildiği) olmak üzere "şantiye", "hayır kuruluşu", "resmi daire", "bahçe-sera" ve "abonesiz yerler" türünde kaydedildiği görülmüştür.

Hâlbuki 22.11.2016 tarihinde yayımlanan 678 sayılı KHK ile 26.06.1973 tarih ve 1774 sayılı Kimlik Bildirme Kanunu'nun 2'nci maddesinin birinci fıkrasına, "bekâr odaları" ibaresinden sonra gelmek üzere "günübirlik kiralanın evler" ibaresi eklenmiştir. Bu bakımdan günübirlik kiralanın evlerin, buralarda kalanlara ilişkin kimlik bildirme zorunluluğu getirilmesi dolayısıyla otel mahiyetinde olduğu değerlendirilmektedir.

Kamu idaresi de bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup gerekli düzeltmelerin yapılacağını belirtmiştir. Bu yönde tesis edilecek işlem, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

Sonuç olarak, sistem üzerinden yapılan bu sorgulama ve incelemede ortaya çıkan eksik ve hatalı uygulamaların sahadan alınan bilgiler doğrultusunda düzeltilmesi, fiili durumu işyeri olan abonelerin, tarife değişikliği yapılarak güncellenmesi, abone kaydı bulunmayan işyerlerinin ise abonelik kayıtlarının yapılması, ticari faaliyet barındıran günübirlik veya belirli süreli kiralama konu edilen mesken ve diğer konaklama tesislerinin işyeri tarife grubuna dahil edilmesi amacıyla kayıt ve fiili durum tespiti çalışmalarının yürütülmesi gerekmektedir. Bu durum ayrıca idarenin temel gelir kalemlerinden olan su satış gelirlerinin artışı ile abone bilgi eksikliklerinin düzeltilmesini sağlayacaktır.

BULGU 10: Merkez İlçeler Dışındaki İlçelerde Bulunan Dernek ve Vakıfların Tarifelerinin Mevzuata Aykırı Olarak Tenzilatlı Tarife Grubuyla Aynı Belirlenmesi

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü abone bilgi sistemi, tahakkuk-tahsilat işlemleri ile tarife cetvellerinin incelenmesinde, "hayır kurumu, dernek ve vakıf aboneleri" kapsamında yer alan dernek ve vakıf aboneliklerinin, merkez ilçeler dışındaki ilçelerde tenzilatlı abone grubunda sayılan (şehir ve gazi, amatör sporcular ve engelliler) aboneler için belirlenen tarifeye aynı belirlendiği, bu durumun da ilgili yasal düzenlemelerin öngördüğü kişi ve kuruluşlara indirimli/bedelsiz mal ve hizmet sunulması esasına uygun olmadığı tespit edilmiştir.

4736 sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun'un 1'inci maddesinin birinci fıkrasında belediye ve bağlı kuruluşların da içinde bulunduğu kamu kurum ve kuruluşlarınca üretilen mal ve hizmet bedellerinde herhangi bir kişi veya kurum lehine indirimli veya ücretsiz tarife uygulanmayacağı belirtilmiş, altıncı fıkrasında ise birinci fıkra hükmünden muaf tutulacak kişi ve kurumları tespit etmeye Cumhurbaşkanının yetkili olduğu ifade edilmiştir. İlgili Kanun'larla ya da Cumhurbaşkanlığı kararı dışında indirimli ya da ücretsiz tarife uygulanması söz konusu olamayacaktır. Nitekim 5393 sayılı Belediye Kanunu'nun 15'inci maddesiyle, mabetlere, eğitim kurumlarına, yurtlara, okul pansiyonlarına ve hastanelere indirimli/ücretsiz içme ve kullanma suyu sağlanabileceği düzenleme altına alınmıştır. Görüleceği üzere sınırlı düzeyde ve çizilen çerçevede indirimli/ücretsiz su teminine yasal düzenlemeler izin vermiş, bunun dışında başkaca kişi ve kuruluşlara bu imkânın sağlanması yolu kapatılmıştır.

Yapılan incelemelerde; ASAT tarifeler cetvelinde, Antalya merkez dışında kalan ilçelerde, dernek ve vakıfların su birim fiyatları, tenzilatlı abone grubunda sayılan "engelliler" ve "amatör sporcuların" birim su fiyatlarıyla aynı olduğu, tenzilatlı abone grubuna dâhil edilmek suretiyle indirimli su tarifesi uygulanarak daha az tahakkuk ve tahsilat gerçekleştirildiği görülmüştür. Anılan mevzuat hükümlerinden, "indirim" uygulanması ile tenzilatlı ya da avantajlı grubun tarifesi ile su satış yapılması arasında fark olmadığı açıkça anlaşılmaktadır. Gerek 5216 ve 5393 sayılı gerekse de 4736 sayılı Kanun ve başkaca düzenlemeler, dernek ve vakıflara indirimli su tarifesi uygulanmasına cevaz vermemektedir.

Antalya Merkez dışındaki ilçelerde, dernek ve vakıflara ait yerlerin tenzilatlı mesken abone grubunda tarifelendirilmesi, dolaylı yoldan mevzuatın öngördüğü düzenlemenin dışına çıkılmasına yol açmıştır. Tarife cetvelinin en alt grubunda yer alan tenzilatlı tarife üzerinden su

tahakkuk ve tahsilatının yapılması gelirlerin daha düşük kalmasına yol açmıştır. Başka bir sorun ise, dernek ve vakıfların iktisadi işletmeleri ya da ticari faaliyete konu olacak yerlerinin su bedellerinin de, dernek ve vakıf tarifesi üzerinden, bahsedildiği gibi tenzilatlı tarife üzerinden, hesaplanması riski bulunmasıdır. "İşyeri" abone grubuna dâhil edilmesi gereken bu yerler için "hayır kurumu dernek ve vakıf aboneliği" yapılması halinde yine gelir kaybı yaşanacaktır.

Kamu idaresi de bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup gerekli düzeltmelerin devam ettiğini belirtmiştir. Bu yönde tesis edilecek işlem, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

Sonuç olarak, mevzuatın öngördüğü ve sınırları çerçevesinde indirimli/ücretsiz tarife uygulanması gerekmektedir. Dernek ve vakıflar için indirimli/ücretsiz tarife uygulanabilmesi mümkün görülmemektedir.

BULGU 11: Her Türlü Atıksuların Kanalizasyon Şebekesine Bağlanmaması ve Bedelinin Tahsil Edilmemesi

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğünde yapılan incelemelerde, her türlü atıksu üreten mesken, fabrika, ticarethane ve diğer özellik gösteren su tüketim yerlerinden gelen kullanılmış suların kanalizasyon şebekesine bağlanması, su ve kanalizasyon hizmetlerinden yararlanan özel veya tüzel kişilerle abone sözleşmesi yapılması ve tarifelerde belirtilen bedellerin tahsil edilmesi gerektiği tespit edilmiştir.

İdarenin tabi olduğu 2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 2'nci maddesine göre görev ve yetkileri şu şekilde sayılmıştır;

"...b) Kullanılmış sular ile yağış sularının toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması için abonelerden başlanarak bu suların toplanacakları veya bırakılacakları noktaya kadar her türlü tesisin etüt ve projesini yapmak veya yaptırmak; gerektiğinde bu projelere göre tesisleri kurmak ya da kurdurmak; kurulu olanları devralıp işletmek ve bunların bakım ve onarımını yapmak, yaptırmak ve gerekli yenilemelere girişmek,

c) Bölge içindeki su kaynaklarının, deniz, göl, akarsu kıyılarının ve yeraltı sularının kullanılmış sularla ve endüstri artıkları ile kirletilmesini, bu kaynaklarda suların kaybına veya azalmasına yol açacak tesis kurulmasını ve bu tür faaliyetlerde bulunulmasını önlemek, bu

konuda her türlü teknik, idari ve hukuki tedbiri almak...”

13’üncü maddesinde, İSKİ'nin gelirleri arasında, “*Su satışı ve kullanılmış suların uzaklaştırılmasına karşılık, tarifesine göre abonelerden alınacak ücretler*” bulunmaktadır.

“*Kanalizasyon şebekesine bağlanma zorunluluğu*” başlıklı 17’nci maddesinde,

“*Kanalizasyon şebekesi bulunan cadde ve sokaklardaki her taşınmazın kanalizasyona bağlanması zorunludur. Bu bağlantılar, bedeli taşınmazın sahibinden alınmak suretiyle İSKİ tarafından yapılır veya projesine uygun olarak yaptırılır.*”

“*Zararlı suların tasfiyesi*” başlıklı 19’ uncu maddesinde,

“*İSKİ, fabrika, hastane ve diğer özellik gösteren su tüketim yerlerinden gelen kullanılmış suların kanalizasyon şebekesine verilmeden önce gerekiyorsa özel olarak tasfiyesini isteme hakkına sahiptir.*”

“*Tarife tespit esaslar*” başlıklı 23’üncü maddesinde,

“*Su satışı, kanalizasyon tesisi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması, septik çukurların boşaltılması giderleri için ayrı tarifeler yapılır. Bu tarifelerin tespitinde, yönetim ve işletme giderleri ile amortismanları doğrudan gider yazılan (aktifleştirilmeyen) yenileme, ıslah ve tevsi masrafları ve (...) bir kar oranı esas alınır.*

Tarifelerin tespiti ile tahsilatla ilgili usul ve esaslar bir yönetmelik ile belirlenir.”

Denilmektedir.

167 sayılı Yeraltı Suları Hakkında Kanun'da yeraltı sularının mülkiyetinin devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu, her türlü araştırılması, kullanılması, korunması ve tescilinin bu kanun hükümlerine tabi olduğu, faydalı kullanım, faydalı ihtiyaç, emniyetli verim haddi terimleri yeraltı suyu işletme sahalarının tespit ve ilanı işlemleri tanımlanmıştır.

Su Kirliliği Kontrol Yönetmeliği'nin “*Amaç ve Kapsam*” başlıklı 1’inci maddesine göre, bu Yönetmelik'in amacı, Ülkenin yeraltı ve yerüstü su kaynakları potansiyelinin korunması ve en iyi bir biçimde kullanımının sağlanması için, su kirlenmesinin önlenmesini sürdürülebilir kalkınma hedefleriyle uyumlu bir şekilde gerçekleştirmek üzere gerekli olan hukuki ve teknik esasları belirlemektir.

Bu Yönetmelik su ortamlarının kalite sınıflandırmaları ve kullanım amaçlarını, su kalitesinin korunmasına ilişkin planlama esasları ve yasaklarını, atıksuların boşaltım ilkelerini ve boşaltım izni esaslarını, atıksu altyapı tesisleri ile ilgili esasları ve su kirliliğinin önlenmesi amacıyla yapılacak izleme ve denetleme usul ve esaslarını kapsar.

“Tanımlar” başlıklı 3’üncü maddesinde,

“Atıksu: Evsel, endüstriyel, tarımsal ve diğer kullanımlar sonucunda kirlenmiş veya özellikleri kısmen veya tamamen değişmiş sular ile maden ocakları ve cevher hazırlama tesislerinden kaynaklanan sular ve yapılaşmış kaplamalı ve kaplamasız şehir bölgelerinden cadde, otopark ve benzeri alanlardan yağışların yüzey veya yüzey altı akışa dönüşmesi sonucunda gelen suları,

Atıksu altyapı tesisleri: Evsel ve/veya endüstriyel atıksuları toplayan kanalizasyon sistemi ile atıksuların arıtıldığı ve arıtılmış atıksuların nihai bertarafının sağlandığı sistem ve tesislerin tamamını,”

“Suların Korunması ile İlgili Esaslar” başlıklı 4’üncü maddesinde,

“Suların korunması ve kirlenmesinin önlenmesinde, a- Su kirliliği kontrolü açısından her tür kirletici kaynağın bir izin belgesine bağlanması,”

“Kanalizasyon Sistemlerine Boşaltım” başlıklı 25’inci maddesinde,

“Kanalizasyon sistemlerine atıksu boşaltımı için uygulanacak temel ilkeler şunlardır;

a) Kanalizasyon sistemi bulunan yerlerde her türlü atıksuların kanalizasyon şebekesine bağlanması, ilke olarak bir hak ve mecburiyettir.”

“Alıcı ortama doğrudan boşaltım esasları” başlıklı 26’ncı maddesinde,

Atıksuların nitelik ve niceliklerinin kontrolü, kirliliğin azaltılması ve arıtılması, verilen atıksu deşarj standartlarına uyulup uyulmadığı hususunun uygun aralıklarla ve düzenli bir biçimde gözlenmesi ve belgelenmesi kirletenin sorumluluk ve yükümlülüğündedir.”

Hükümleri yer almaktadır.

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü Tarifeler Yönetmeliği'nin;

“Amaç” başlıklı 1’inci maddesinde,

“Bu yönetmeliğin amacı, su satışı, kanalizasyon tesisi bulunan yerlerdeki kullanılmış suların uzaklaştırılması ile bu işlemlere ilişkin hizmetlerle ilgili tarifelerin hangi esaslara göre tespit edileceğini ve uygulanacağını belirlemektir.”

“Kapsam” başlıklı 2’nci maddesinde,

“Bu Yönetmelik, Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğünün görev ve yetki alanı içerisinde kalan abonelere götürdüğü, her türlü hizmetin bedeli, teminat ve yaptırımları ile bunların tahakkuk ve tahsiline ilişkin usul ve esasları kapsar.”

“Abone türleri” başlıklı 6’ncı maddesinde,

“Su ve kanalizasyon hizmetlerinden yararlanan, özel veya tüzel kişilerle su abone sözleşmesi yapılır.

“Atıksu üretimi olan ve cadde veya sokağından kanalizasyon şebekesi geçen her su abonesi, ayrı bir sözleşme yapmaya gerek olmaksızın aynı zamanda atıksu abonесidir.

“Su abonеси olmaksızın, kendi kuyularından elde ettikleri suyu kullanıp atıksu üreten kişi ve kuruluşlarla da atıksu abone sözleşmesi yapılır.”

Denilmektedir.

Kamu idaresi de bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup gerekli çalışmaların ve saha incelemelerinin yapılacağını belirtmiştir. Bu yönde tesis edilecek işlem, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

Yukarıya alınan mevzuat hükümleri ile ASAT Genel Müdürlüğü ilgili bilgi ve belgelerin incelenmesi sonucunda, su tüketim yerlerinden gelen kullanılmış suların kanalizasyon şebekesine bağlanması, su ve kanalizasyon hizmetlerinden yararlanan, özel veya tüzel kişilerle abone sözleşmesi yapılması ve tarifelerde belirtilen bedellerin tahsil edilmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Söz konusu işlemlerin yürütülmesi ve atıksu bedellerinin tahsil edilebilmesi amacıyla, paydaş birimleri arasında koordinasyon ve çalışmaların sağlanması, gerekli tespit ve tedbirlerin alınması önem arz etmektedir.

BULGU 12: Taşınmazların Yönetim ve Takibinde Yetersizliğin Bulunması, Kontrol Zafiyetinin Oluşması

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü taşınmaz yönetimi kapsamında yapılan incelemelerde, fiili durumu tespit edilemeyen ve kullanımı yerinde görülemeyen taşınmazların bulunduğu, tespiti yapılan taşınmazlar yönünden işgal, amaç dışı kullanım, sınır aşımı ve kaydi-fiili durum uyumsuzluğu olan taşınmazların olduğu, taşınmaz iş ve işlemlerini yürüten birimin sağlıklı ve etkin bir yönetim mekanizması kuramadığı, taşınmazların takip, kontrol ve yerinde inceleme çalışmalarını yürüten bağımsız ve uzman bir birimin olmadığı, birçok taşınmazın akıbetinin bilinemediği ve fiili durumlarının çıkarılamamasından dolayı zafiyet oluştuğu görülmüştür.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 27'nci maddesine göre, Su İdarelerine ait taşınmazların Devlet malı sayılacağı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 48'inci maddesinde de, kamu idarelerine ait malları edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemlerinin, mevzuatında öngörülen kurallar dâhilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılacağı ve bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenlerin sorumlu olduğu; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik gereği, mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlar, harcama yetkilisine karşı sorumlu olmak üzere, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birim ve personel marifetiyle, Yönetmelik'in 5'inci maddesine göre her bir taşınmazın kayıt altına alınması, 7'nci maddesine göre Yönetmelik ekinde yer alan formların oluşturulması ve taşınmazların numaralandırılarak dosyalanması gerektiği, düzenleme altına alınmıştır.

Bu kapsamda; örneklem yoluyla seçilen taşınmazların işlem ve karar dosyaları, tapu ve takyidat bilgileri, imar işlemleri üzerinden teknik bilgileri; İdare tarafından sunulan saha ve alan görüntüleri, .kml veya .kmz formatlı dosyalar ile uydu görüntüleri (Google Earth Pro) üzerinden mekânsal ve fotoğrametrik boyut incelenmiş, ayrıca İdarenin ilgili birimi ve yetkilileriyle gerek saha incelemeleri gerekse de ayrıntılı işlem ve uygulama süreci yürütülmüştür. Yapılan incelemeler sonucunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

- Taşınmaz yönetiminin ilk aşaması olan taşınmaz envanterinin oluşturulması yani taşınmazların kayıt altına alınmasında, Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik gereği, taşınmazın ekonomik ve fiziki özelliği, cinsi, niteliği, edinme şekli gibi

hususları kapsayacak, taşınmazlar üzerindeki kullanım, tasarruf yetkisi ve hakkının sağlıklı bir kayıt ortamının mevcudiyetiyle etkin ve verimli hale getirilmesi sürecinin yürütülmesinde sorunların yaşandığı, her bir taşınmaz için dosyalama (dijital ortam ve formatta) işlemi yerine getirilmediğinden, denetimler kapsamında istenilen taşınmazların sayısal ve fotoğrafik verilerinin çıkarılması uzun zaman almış, birçoğu çıkarılamamıştır. Bu husus, özellik arz eden taşınmazların incelenmesi ve sonuçlandırılmasını önemli ölçüde etkilemiştir.

- Taşınmazların yönetim ve takip sürecini yöneten yeterli düzeyde ekip olmaması, taşınmaz iş ve işlemlerinin envanter oluşturma, takip ve fiili durumlarının anbean izlenecek bağımsız birim/ekip olmaksızın yürütüldüğü ve harcama birimi yetkililerinin uhdesinde etkin mekanizma kurulmadığı görülmüştür. Her ne kadar Daire Başkanlığı altında 2 ayrı şube müdürlüğü olsa da personel yapısı, işleyiş, görev ve yetki sınırları içinde spesifik olarak bahsedilen süreci yönetecek ekip ve uzman kişi yetersizliği bulunmaktadır.

- Tarafımızdan örneklem yoluyla istenilen, 14 adet arsa, 12 adet tarım dışı alan, 5 adet yol, 12 diğer nitelikteki taşınmazın fiili durumu araştırılmaya çalışılmış ancak taşınmaz envanteri kaydı (taşınmaz bilgilerini içeren bazı sütunlar) dışında çalışma yürütülemediği, saha ve fiili durumu, taşınmazların mahiyeti ve kullanımını ortaya konamamıştır.

Şöyle ki, bilgisayar ortamında fonksiyonel ve uzaktan algılama teknikleriyle (UZALDE) konumsal veriler, kml/.kmz uzantılı sunulan dosyalardan 'google earth pro' başta, ulaşılabilen görüntüleme teknikleriyle güncel durumları sorgulananların; ağaçlık alan içinde kalması, üzerinde yapı ve tesis, sınır aşımı, seracılık faaliyet alanı ya da sera alanının taşması, müstakil ev ve dağınık baraka, konteyner, yol ve tarımsal faaliyet sahası gibi kullanımı ya da görüntüleme teknikleriyle gözlemlenen boyutuyla işlemi olanların, fiili durumları çıkarılamamıştır. Ayrıca, bilgisayar ortamında ve taşınmaz işlem dosyalarında da yeterli bilgi alınamamıştır. Örneğin, kayıtları yol ve park alanı gözüken 13.463,30 m² alana sahip taşınmazın, üzerinde çeşitli yapı ve barakaların mevcudiyeti, bir kısmının ağaçlık alan ve tarımsal faaliyeti andıran kullanım düşünülerek, çalışma ve fiili durum tespiti istenilmiş ancak neticelendirilmemiştir. Yine, 3.072,69 m² alana haiz arsa niteliğindeki taşınmazın, etrafındaki yapıca sınır aşımıyla kullanıldığı, bir kısmının tarımsal amaçla kullanımının gözükmediği düşünülerek, çalışma ve fiili durum tespiti istenilmiş ancak neticelendirilmemiştir.

- Denetimler kapsamında sonuç alınarak raporlanan bazı taşınmazlarınsa işgale uğradığı, İdarenin takip ve sorumluluğunun yerine getirilmeyerek uzun süredir gerçek ve tüzel kişilerce kullanılan taşınmazların olduğu görülmüştür. Örneğin, 800,62 m² yüzölçüme haiz

Manavgat ilçesindeki taşınmaz, zirai amaçlı (seracılık faaliyeti) fiilen işgal edildiği, etrafının ağaçlandırıldığı; 2.191.53 m² alana haiz Demre ilçesindeki taşınmaz, 4 adet geçici yapı, ağaçlık, bahçe kurularak tarımsal faaliyet amaçlı işgal edildiği saptanmıştır.

Kamu idaresi de bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup gerekli düzeltme ve tespit çalışmalarının yapılacağını belirtmiştir. Bu yönde tesis edilecek işlem, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

Sonuç olarak, idare uhdesindeki ve yönetimindeki taşınmazların, sağlıklı bir şekilde takip ve kontrolünün yapılması, işgal ve amaç dışı kullanımlara karşı korunması, varlıkların yönetimi fonksiyonlarını içeren, hesap verebilirliği sağlayacak yönetim ve organizasyon (yeterli ekip ve personel, yetki dağılımı, iç işleyiş vs.) anlayışının kurulması ve uygulanması önem ve gereklilik taşımaktadır.

BULGU 13: Depo Niteliğindeki Yapıların Bulunduğu Sahaların Mülkiyet Durumu ve Kayıtlarda İzlenmesinde Eksiklerin Bulunması

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü uhdesinde ve üzerinde su deposu bulunan taşınmazların mülkiyet durumlarının İdare lehine tamamlanmadığı, başka kurum, kuruluş ve gerçek-tüzel kişi mülkiyetinde depoların bulunduğu, depoların fiili durumlarının takibi ve kontrolünde yetersizliklerin olduğu tespit edilmiştir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 27'nci maddesine göre, Su İdarelerine ait taşınmazların Devlet malı sayılacağı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 48'inci maddesinde de, kamu idarelerine ait malları edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemlerinin, mevzuatında öngörülen kurallar dâhilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılacağı ve bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenlerin sorumlu olduğu; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik gereği, mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlar, harcama yetkilisine karşı sorumlu olmak üzere, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birim ve personel marifetiyle, Yönetmelik'in 5'inci maddesine göre her bir taşınmazın kayıt altına alınması, 7'nci maddesine göre Yönetmelik ekinde yer alan formların oluşturulması ve taşınmazların numaralandırılarak dosyalanması gerektiği, düzenlenmiştir.

ASAT içme suyu su üretim hizmetleri kapsamında, içme ve kullanma suyu ihtiyacının tamamını yer altı sularından ve doğal kaynak sularından karşılamakta olup su kaynağının durumuna göre derin kuyular veya kaptajlar vasıtasıyla temin edilen içme ve kullanma suyunun, kimyasal, fiziksel ve mikrobiyolojik olarak İnsani Tüketim Amaçlı Sular Hakkındaki Yönetmeliği'ne uygunluğunu teyit ettikten sonra tüketicilerin kullanımına sunulmak üzere depolara ve dağıtım yapılarına iletilmektedir.

Bu bağlamda, su depolarının kaydı ve fiili durumlarının incelenmesi sonucu;

- İdare taşınmazlarını yöneten birim tarafından temin edilen listelerde 1.314 adet depo niteliğindeki yapının bulunduğu, bunların 168'sinin ASAT mülkiyetinde olduğu,
- 259 deponun özel kişi ve tüzel kişi; 86'sının Hazine; 514'ünün orman arazisi ve 287'sinin de diğer kapsamındaki kişi ve kurumların, mülkiyetinde/ uhdesinde bulunduğu

(Diğer kapsamında yer alan depolardan örnek verecek olursak, dernek, vakıf, cami vakfı, PTT, ilçe belediyeleri ve zeytinlik sahası mülkiyetinde/tasarrufunda yerler.)

- Depo sayılarının CBS altyapısı kanalıyla elde edildiği ancak depoların kullanımı, korunması ve takibini gerçekleştiren birim tarafından sağlıklı bilgi edinilemediği,
- Elde edilen verilerin taşınmaz bilgi sistemi-CBS-verileri kaynağında üreten birim döngüsünün net bilgi sunumuna yönelik uyum içinde olmadığı,

Tespit edilmiştir.

Açıklamalardan da anlaşılacağı üzere 1.146 adet deponun mülkiyeti İdarede olmayıp taşınmaz envanterinde kayıt altına alınmamıştır. Su depolarının inşası ve yapımı, kullanılması, korunması ve tüm sorumluluğu İdarede olmasına karşın mülkiyeti/tasarrufu başka kişi ve kurumlarda olması, özellikle gerçek ve tüzel kişilerin mülkiyetinde/tasarrufunda olan yerler üzerindeki depo sahalarının kontrolünde ve korunmasında çeşitli riskler barındırmaktadır. Örneğin, Manavgat-Side'de bulunan 9.167 m² lik alandaki depo tesisinin, özel mülkiyete tabi tarla niteliğindeki taşınmaz üzerinde olduğu; Aksu-Yurtpınar'da bulunan 2.949 m² lik taşınmaz üzerindeki depolama amaçlı binanın bulunduğu taşınmazın etrafında sera ve ağaçlandırılmış alan bulunan özel kişiye ait yer; Manavgat-Çakış'taki 13.471 m² li alana sahip, okul ve bahçesi bulunan yerde kurulu depo binasının hazine adına kayıtlı yerde olduğu; Serik-Çandır'daki 26.051 m² yüzölçümüne sahip özel mülkiyete tabi tarla vasfındaki yerin bir bölümünün depo binası olarak kullanıldığı, görülmüştür.

Kamu kurumlarının mülkiyetinde/tasarrufunda bulunan depo arsa ve arazilerinin tahsis, devir, kullanım hakkını verme suretiyle; özel kişilere ait olanlarınsa mülkiyet değişikliği, imar uygulaması ve kamulaştırma ya da kullanım hakkının kanuni düzeyde alınması gibi yöntemlerle; mülkiyete konu olmayan yerler için de (orman arazisi vs.) izin ve sınırlı hak kullanımıyla kayıt altına alınması önem taşımaktadır.

Kamu idaresi de bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup gerekli düzeltme, tespit ve saha çalışmalarının yapılacağını belirtmiştir. Bu yönde tesis edilecek işlem, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

Sonuç olarak, depo niteliğindeki sahaların bulunduğu taşınmazların, fiili durumlarının ortaya konularak kayıt altına alınması, birimler arası koordinasyonun sağlanarak hem yönetim hem de takip ve kontrol sorumluluğu olanların birlikte hareket etmesi, mülkiyet devri/ kullanım izni/tahsis vs. süreçlerinin idari ve kanunu boyutta yürütülmesi doğru olacaktır.

BULGU 14: İdare Uhdesindeki Kuyulara Dair Envanter ve Kayıt İşlemlerinde Belirsizliğin Bulunması, Fiilen İçme Suyu Amacıyla Kullanılmayan Kuyu Benzeri Yerlerin Takip ve Güvenlik Önlemlerinin Sağlıklı Yürütülmemesi

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü taşınmaz yönetimi kapsamında yapılan incelemelerde, kuyu niteliğindeki taşınmazların kayıt ve envanter işlemlerinin eksik olduğu, su kuyularının amaca dönük kullanımı ve korunmasından sorumlu birimin, taşınmazların tümü üzerinde envanter ve yönetim sürecini yöneten birime sağlıklı bilgi sunamadığı, mülkiyet dışı olan yerlerin kayıtlarda izlenmediği, içme suyu dışında tarımsal ve hayvan sulama amacıyla kullanılan yerlerin, fiili durumlarının tam olarak belirlenememesi, can ve mal güvenliği, çevre güvenliği yönünden risk taşıyanlar için gerekli önlemlerin alınmadığı ve bunların fiili durumlarının tespitinde ve sorumluluk üstlenilmesinde eksikliğin olduğu tespit edilmiştir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 27'nci maddesine göre, Su İdarelerine ait taşınmazların Devlet malı sayılacağı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 48'inci maddesinde de, kamu idarelerine ait malları edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemlerinin, mevzuatında öngörülen kurallar dâhilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılacağı ve bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenlerin sorumlu olduğu; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik gereği, mülkiyetinde,

yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlar, harcama yetkilisine karşı sorumlu olmak üzere, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birim ve personel marifetiyle yerine getirileceği, düzenlenmiştir. Ayrıca, İdarenin tabi olduğu iç düzenleme olan ASAT Su Havzaları Koruma ve Kontrol Yönetmeliği'nde yer alan su kaynaklarının korunması usul ve esasları bulunmamaktadır.

Bu bağlamda yapılan incelemeler neticesinde;

- Taşınmaz envanterinde 728 adet "kuyu ve benzeri" yerin kaydı bulunmaktadır. Ancak bunların "tapudaki niteliği itibarıyla" kaydedildiği, 29 yer dışında fiilen kuyu veya mahiyetinde yer olup olmadığı bilinemediği,

- İçme ve kullanma kuyularının sayısı, mahiyeti ile ilgili; sorumlu birim ve yetkililerince net ve açıklayıcı bilgi sunulmadığından taşınmaz envanterindeki kaydı durumun çıkarılmadığı, yani, kuyuların açılmasından su üretimine ve sonrasında koruma görevini yerine getiren birimde eldeki veri ve bilgiler açısından sağlıklı bir çalışma bulunmadığı,

- İdare CBS altyapısında kayıtlı 1004 kuyunun teyidi ve kaynaklığı saptanamamıştır. Özellikle, taşınmaz envanteri ve üretim bilgilerini kayıt altına alan birimler arasında ciddi farklılık bulunduğu,

- CBS verilerine (doğruluğu kabul edilecek olursa) göre, 276 kuyu ve yerinin mülkiyet dışı kaldığı, mülkiyetinin/tasarrufunun ya da mülkiyet dışı yer ise (orman arazisi vs.) durumunun bilinemediği,

- 3 ayrı kaynaktan elde edilen veriler tutarlı ve doğru olmamasından dolayı kaydi-fiili durum tespitinin sağlıklı yapılamadığı,

- 441 adet içme suyu dışında tarımsal ve hayvancılık amacıyla kullanılan kuyu benzeri, sıvat yeri, keson kuyu ve sarnıç gibi yerlerin, bazı girişim ve yazışmalar yapılmakla birlikte (gerek kurum içi gerek Antalya Büyükşehir Belediyesine) birçoğunun sınır tespitinin yapılmadığı, yerinde incelenenlerin ise can, mal ve çevre güvenliği riske taşıdığı (ağzı açık, yer yer göçüklerin olması vs.), etrafında gerekli koruma ve güvenlik önlemlerinin alınmasında (çit ile çevrilmesi, uyarı levhaları asılması, tehlike barındıranların kapatılması vs.) yetersizlik olduğu,

Örnek olarak, arazi tespiti yaptırılan, Kaş ve Akseki ilçesindeki 12 kuyu ve alanının tarım ve hayvancılık amacıyla kullanıldığı, etrafında güvenlik, peyzaj ve fiziki önlemlerin

alınmadığı, bazı kuyu ve arazisinin içinde, park, bağımsız yapı ve donatıların olduğu, kuyu yerinin bitişiğinde kaldığı, tarımsal araziyle çevrildiği veya sınırında muhtarlık olarak kullanılan yapının olduğu görülmüştür.

- Yerinde incelenip raporlananlar dışında kalan, il sınırı düzeyinde bölge ve ilçe-mahalle bazlı tüm bu kapsamda bulunan atıl ya da farklı kullanıma tabi yerlerin fiili durumu ve kullanımına yönelik etkin ve yönlendirici işlem tesis edilmediği,

Hususları saptanmıştır.

Kamu idaresi de bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup gerekli düzeltme, inceleme ve fiili durum tespitlerinin yapılacağını belirtmiştir. Bu yönde tesis edilecek işlem, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

Sonuç olarak, İdare sorumluluğunda bulunan kuyuların öncelikle niteliğine göre envanter işlemlerinin tamamlanması, yetkili birimler arasındaki uyumsuzluğun giderilerek sağlıklı bilgi akışı sağlanması, fiili durumlarının ortaya konularak can, mal ve çevre güvenliği yönünden risk taşıyanlar için gerekli önlemlerin alınması uygun olacaktır.

BULGU 15: İdarenin Mülkiyetinde veya Sorumluluğunda Bulunan Bazı Taşınmazların Kamu Hizmeti Dışında Kullanılması ve Fiili İşgal Altında Olması

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü taşınmaz yönetimi kapsamında yapılan incelemelerde, bazı taşınmazların fiilen işgal altında olduğu ve İdarenin görev ve yetkileri dışında kullanıldığı tespit edilmiştir.

2560 sayılı İstanbul Su ve Kanalizasyon İdaresi Genel Müdürlüğü Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun'un 27'nci maddesine göre, Su İdarelerine ait taşınmazların Devlet malı sayılacağı, 5018 sayılı Kamu Mali Yönetimi ve Kontrol Kanunu'nun 48'inci maddesinde de, kamu idarelerine ait malları edinme, kiralama, tahsis, yönetim, kullanma ve elden çıkarma işlemlerinin, mevzuatında öngörülen kurallar dâhilinde hizmetin amacına uygun olarak verimlilik ve tutumluluk ilkesine göre yapılacağı ve bu ilkeye aykırı eylem ve işlemlerden doğacak zararlardan, malların yönetimi veya kullanılması hususunda yetki verilenlerin sorumlu olduğu; Kamu İdarelerine Ait Taşınmazların Kaydına İlişkin Yönetmelik gereği, mülkiyetinde, yönetiminde veya kullanımında bulunan taşınmazlar, harcama yetkilisine karşı sorumlu olmak üzere, taşınmaz kayıt ve kontrol işlemleriyle görevli birim ve personel marifetiyle, Yönetmelik'in 5'inci maddesine göre her bir taşınmazın kayıt altına alınması, 7'nci maddesine

göre Yönetmelik ekinde yer alan formların oluşturulması ve taşınmazların numaralandırılarak dosyalanması gerektiği, belirtilmektedir.

Bu kapsamda; örneklem yoluyla seçilen taşınmazların işlem ve karar dosyaları, tapu ve takdiyat bilgileri, imar işlemleri üzerinden teknik bilgileri; bilgisayar ortamında fonksiyonel ve uzaktan algılama teknikleriyle (UZALDE) konumsal veriler ile uydu görüntüleri, saha fotoğraflamaları, harita sayısallaştırması, İdare tarafından sunulan saha ve alan görüntüleri, .kml veya .kmz formatlı dosyalar ile uydu görüntüleri (Google Earth Pro) üzerinden mekânsal ve fotoğrametrik boyut incelenmiş, ayrıca ilgili birim yetkilileri marifetiyle gerek saha incelemeleri gerekse de ayrıntılı işlem ve uygulama süreci yürütülerek fiili ve kullanım, sınır aşımı, işgal ve diğer uygulamaları sorgulanmıştır.

Yapılan incelemeler neticesinde aşağıdaki hususlar saptanmıştır:

- *Finike ilçesi Karşıyaka mahallesindeki 1.. ada 1.. parsel taşınmaz*

Tarafımıza sunulan tespit raporuna binaen, 148,30 m²'lik taşınmaz, ağaçlandırılmak ve metruk bina bulunmak suretiyle işgale konu edilmiştir.

- *Korkuteli ilçesi Yazır mahallesindeki 0.. ada 2... parsel taşınmaz*

Tarafımıza sunulan tespit raporuna binaen, yüzölçümü bilinmeyen taşınmazın, cami ve bahçesi vasfında olduğu ve kullanıldığı görülmüştür.

- *Korkuteli ilçesi Yazır mahallesindeki 0.. ada 26... parsel taşınmaz*

Tarafımıza sunulan tespit raporuna binaen, 400 m²'lik taşınmazın, cami ve avlusu vasfında olduğu ve kullanıldığı görülmüştür.

- *Akseki ilçesi Çınardibi mahallesindeki 1.. ada 1... parsel taşınmaz*

Tarafımıza sunulan tespit raporuna binaen, 530,18 m²'lik taşınmazın, cami lojmanı vasfında kullanıldığı görülmüştür.

- *Manavgat ilçesi Çolaklı mahallesindeki 9.. ada 3... parsel taşınmaz*

Tarafımıza sunulan tespit raporuna binaen, 884,40 m²'lik taşınmazın, zirai faaliyette kullanılmak suretiyle işgale konu edildiği görülmüştür.

- *Korkuteli ilçesi Yazır mahallesindeki 1.. ada 2... parsel taşınmaz*

Tarafımıza sunulan tespit raporuna binaen, 554 m²'lik taşınmazın cami ve bahçesi olarak kullanıldığı, ne zamandan beri kullanım olduğunun tespit edilemediği ancak 2012 öncesi yapıldığı görülmüştür.

- *Konyaaltı ilçesi Arapsuyu mahallesindeki 0.. ada 2... parsel taşınmaz*

Tarafımıza sunulan tespit raporuna binaen, 56.000 m²'lik taşınmazın, İdarece içme suyu deposu, pompa istasyonu ile kuyu haricinde, bazı kısımların Antalya Büyükşehir Belediyesince çeşitli birim ve yapılar itibariyle kullanıldığı, kullanıma dair herhangi bir izin, olur ya da tahsisin olmadığı, görülmüştür.

- *Konyaaltı ilçesi Arapsuyu mahallesindeki 0.. ada 3... parsel taşınmaz*

Tarafımıza sunulan tespit raporuna binaen, 56.000 m²'lik taşınmazın, İdarece içme suyu deposu, pompa istasyonu ile kuyu haricinde, bazı kısımların Antalya Büyükşehir Belediyesince çeşitli birim ve yapılar itibariyle kullanıldığı, kullanıma dair herhangi bir izin, olur ya da tahsisin olmadığı, görülmüştür.

- *Demre ilçesi Köşkerler mahallesindeki 1.. ada 1... parsel taşınmaz*

Tarafımıza sunulan tespit raporuna binaen, 2.191,53 m²'lik taşınmaz, 4 adet yapı, ağaç ve bahçe alanı, seracılık faaliyeti suretiyle işgale konu edildiği, görülmüştür.

- *Manavgat ilçesi Çakış mahallesindeki 1.. ada 1... parsel taşınmaz*

Tarafımıza sunulan tespit raporuna binaen, yüzölçümü bilinmeyen taşınmaz, okul bahçesi ve çevresi olarak Hazine mülkiyetinde olup İdarenin içme suyu deposu bulunduğu ancak herhangi bir izin ya da tahsis işlemi tesis edilmediği, görülmüştür.

- *Serik ilçesi Yeşilyurt mahallesindeki 1.. ada 1... parsel taşınmaz*

Tarafımıza sunulan tespit raporuna binaen, 3.145 m²'lik taşınmazın, tarımsal mahiyette ekim faaliyeti yapılmak suretiyle işgal edildiği, görülmüştür.

- *Muratpaşa ilçesi Meydankavağı mahallesindeki 28.. ada 6... parsel ile 7... parsel taşınmaz*

Tarafımıza sunulan tespit raporuna binaen, 6.035, 91 m²'lik arsa vasfındaki taşınmazın, üzerinde metruk bina ve geçici yapı konulmak suretiyle işgal edildiği, görülmüştür.

- *Manavgat ilçesi Çenger mahallesindeki 1.. ada 2... parsel taşınmaz*

Tarafımıza sunulan tespit raporuna binaen, 800,62 m² lik taşınmazın, 2 adet yapı, ağaç ve bahçe peyzajı ile metal konstrüksiyon kurularak seracılık faaliyeti yapılmak suretiyle işgal edildiği, görülmüştür.

Kamu idaresi de bulguda belirtilen hususlara iştirak etmiş olup gerekli düzeltme, inceleme ve fiili tespit çalışmalarının yapılacağını belirtmiştir. Bu yönde tesis edilecek işlem, sonraki denetimlerde takip edilecektir.

Sonuç olarak, İdarenin görev ve yetkileri dışında kamu kurumlarınca kullanılan, çeşitli hizmetlere özgülünen taşınmazların tahsis, izin, kiralama işlemlerinin başlatılması ve tamamlanması; fiilen işgal edilen taşınmazların mevzuatı çerçevesinde ecrimisil/işgaliye, kira bedeli alınması veya tahliye edilmesi gerekmektedir.

BULGU 16: Yapım İşlerinde Uygulama Projesi Hazırlama Zorunluluğuna Uymadan Ön ve Kesin Proje Üzerinden İhaleye Çıkılması

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğü iş ve işlemlerinde yapılan incelemelerde, mevzuatta yapım işi ihaleleri için uygulama projeleri hazırlanarak anahtar teslimi götürü bedel üzerinden ihale yapılması öngörülmüş olmasına rağmen ASAT'ın 2020 yılı içerisinde ihale ettiği 13 yapım işinden 2'sinin uygulama projesi üzerinden, 10'unun ön proje, 1'inin ise kesin proje üzerinden birim fiyat teklif almak suretiyle gerçekleştirildiği görülmüştür.

4734 sayılı Kamu İhale Kanunu'nun 62'nci maddesinin (c) bendinde, yapım işlerinde kural olarak uygulama projeleri yapılmadan ihaleye çıkılamayacağı, ancak, madde metninde yer verilen istisnai durumların varlığı halinde ön veya kesin proje üzerinden ihaleye çıkılabileceği belirtilmiştir.

Bahse konu mevzuat hükmü irdelendiğinde uygulama projesi yapılmasının istisnası olarak 3 durumdan bahsedilmektedir.

- İhale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması, (ön veya kesin proje)
- İşin yapımı sırasında belli aşamalarda arazi ve zemin etütleri gerekmesi, (kesin proje)
- Uygulamada imar ve güzergâh değişikliklerinin muhtemel olması. (kesin proje)

Burada dikkat edilmesi gereken husus bu durumlardan yalnızca ilkinde yani ihale konusu yapım işinin özgün nitelikte ve karmaşık olması halinde ön proje üzerinden ihaleye çıkılabileceği belirtilmiş olup diğer iki durum gerçekleşse bile ön projenin kullanılmayacağı açıktır. Diğer istisnai durumlarda ise kesin proje kullanılarak ihaleye çıkılabilecektir.

4734 sayılı Kanun'un genel gerekçesinde ise yapım işlerinde, idarelerce yeterli etüt ve fizibilite çalışmaları yapılmadan ön proje ile ihaleye çıkılması nedeniyle yatırım maliyetleri gerçekçi bir şekilde belirlenmediğinden, işler öngörülen bedellerin üzerinde ve daha uzun sürede tamamlandığı, bunu önlemek amacıyla, doğal afetler veya arazi ve zemin etüdü gerektirmesi nedeniyle ihale öncesinde uygulama projesi yapılamayanlar hariç, yapım işlerinin uygulama projeleri yapılarak ihale edilmesi zorunluluğu getirildiği belirtilmiştir.

Kurum tarafından yapılan ihalelerin enerji, su, ulaşım, altyapı gibi teknik nitelikte olması sebebiyle uygulama projesi yapılması mümkün değilse bile en azından kesin projenin hazırlanması gerekmektedir.

Ayrıca, 4734 sayılı Kanun'un 60'ıncı maddesinde, “Görevlilerin ceza sorumluluğu” düzenlenmiş olup maddenin son fıkrasında, 62'nci maddede belirtilen kurallara aykırı olarak ihaleye çıkılmasına izin verenler ve ihale yapanlar hakkında bu madde de yer alan cezai müeyyidelerin uygulanacağı ifade edilmiştir.

İdarenin konuya ilişkin vermiş olduğu cevapta, bulguya iştirak etmiş olup bundan sonra gerçekleştirilecek yapım işi ihalelerinin yasada öngörülen istisnai fenni zorunluluk halleri dışında kesin proje veya uygulama projesi üzerinden gerçekleştirileceğini belirtmiştir. Konu, yılı denetiminde takip edilecektir.

Sonuç olarak, yukarıya alınan mevzuat hükümleri ve açıklamalar çerçevesinde, kurum ihalelerinde işin niteliğine göre ön proje, kesin proje ve uygulama projesinden en uygun olanının tercih edilmesi gerekmekte, uygulama projesi yapılması mümkün değilse bile vaziyet planı, kat planları, çatı planı, asma tavan planları, kesitler, görünüşler ve detay listesi gibi bazı tespitlerin yapılarak kesin proje üzerinden ihaleye çıkılması, ön projenin belirtilen istisnalar halinde tercih edilmesi gerekmektedir.

BULGU 17: İşçilere Yasal Süreyi Aşacak Şekilde Fazla Mesai Yapıtırılması

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğünde yapılan incelemelerde, işçi kadrosunda istihdam edilen personellere, mevzuat ile belirlenen süreyi aşacak şekilde fazla mesai yaptırıldığı görülmüştür.

4857 sayılı İş Kanunu'nun “Fazla Çalışma Ücreti” başlıklı 41’inci maddesinde, fazla çalışma süresi toplamının bir yılda iki yüz yetmiş saatten fazla olamayacağı belirtilmiştir. İş Kanunu’na İlişkin Fazla Çalışma ve Fazla Sürelerle Çalışma Yönetmeliği'nin 7’nci maddesinde de; maden ocakları, kablo döşemesi, kanalizasyon, tünel inşaatı gibi işlerin yer ve su altında çalışan işçilerine fazla mesai yaptırılmayacağı vurgulanmıştır. 2020 yılında ASAT Kurumu kadrolu işçilerinden bir kısmına yasal sınır olan 270 saatin üzerinde fazla mesai yaptırıldığı ve karşılığı bedelin fazla mesai ücreti olarak ödendiği anlaşılmaktadır.

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususlara iştirak etmiş olup gerekli hassasiyetin gösterileceğini belirtmiştir.

Sonuç olarak, yukarıda açıklanan yasal düzenlemelerde belirlenen kısıtlamalara riayet edilmesi doğru olacaktır.

BULGU 18: Coğrafi Bilgi Sistemleri Altyapısında Sayısallaştırılma İşlemlerinin Tamamlanmaması

Antalya Su ve Atıksu İdaresi Genel Müdürlüğünün taşınmaz işlemleri ile CBS altyapısının incelenmesi sonucunda, içme suyu, kanalizasyon ve yağmur suyu hat verilerinin CBS’de sayısallaştırılma işlemlerinin tamamlanmadığı görülmüştür.

5393 sayılı Belediye Kanunu ile 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu'na göre belediyelerin görevleri arasında coğrafi ve kent bilgi sistemlerini kurmak (büyükşehir olmayan belediyeler için kurdurmak) bulunmaktadır. Büyükşehir belediyelerinin müstakil bağlı idaresi konumundaki su idarelerinin de hem bahsedilen Kanunlar hem de İçme Suyu Temin ve Dağıtım Sistemlerindeki Su Kayıplarının Kontrolü Yönetmeliği'nin “İlkeler” başlıklı 5’inci maddesine göre de, su idarelerince, CBS veri tabanının oluşturulması, mevcut verilerin sayısallaştırılarak veri tabanına aktarılması ve sürekli güncellenmesi görevi bulunmaktadır.

2560 sayılı Kanun'da ASAT'ın temel yetki ve görevlerinin içme, kullanma ve endüstri suyu ihtiyaçlarının her türlü yeraltı ve yer üstü kaynaklarından sağlanması, dağıtılması, türlü tesisin etüt ve projesinin yapılması veya yaptırılması, kullanılmış sular ile yağış sularının

toplanması, yerleşim yerlerinden uzaklaştırılması ve zararsız bir biçimde boşaltma yerine ulaştırılması veya bu sulardan yeniden yararlanılması ve bu amaçla her türlü tesisin etüt ve projesinin yapılması veya yaptırılması olması dolayısıyla, İdare CBS altyapısında, içme, kullanma suyu hat verileri, kanalizasyon ve yağmursuyu hat verilerinin bölge, mahalle ya da sokak düzeyinde hem mekânsal veri hem de özniteliksel veri (hat uzunluğu, cinsi, ölçüleri, malzeme türü vs.) halinde sayısallaştırılması ve tematik harita katmanları halinde saklanması, atıksu, yağmursuyu çizgi ve kanalizasyon verilerinin, verinin kaynağından elde edilerek işlenmesi gerekmektedir.

Yapılan incelemede, ilgili birimlerden 31.12.2020 itibariyle alınan ilçe-mahalle bazındaki gerek ihale yöntemiyle gerek İdare kaynaklarıyla yapılan içme suyu, kanalizasyon ve yağmur suyu hatlarının boru, çap ve malzeme cinsi, hat metrajı verilerinin CBS altyapısına tam olarak işlenmediği, il sınırlarındaki hat uzunluklarının, mekânsal ve harita katmanları ile özniteliksel verilerin, verinin kaynağından elde edilerek işlenmesinin tam olarak gerçekleştirilmediği görülmüştür. Örneğin, il düzeyindeki yağmur suyu hat veri ve bilgilerinin ilgili birimde 491.173,89 mt, CBS altyapısında 223.003,65 mt; içme suyu hat veri ve bilgilerinin ilgili birimde 5.372.232,42 mt, CBS altyapısında 223.003,65 mt; kanalizasyon hat veri ve bilgilerinin ilgili birimde 2.898.673,99 mt, CBS altyapısında 86.261,55 mt olarak sayısallaştırılmıştır.

Kamu idaresi cevabında bulgu konusu hususlara iştirak etmemiş, gerekli çalışmaların yürütüldüğünü ve tarafımızca ortaya konulan verilerin sehven girildiğini ifade etmiştir. Halbuki, 2020 yılı denetimi çerçevesinde ilgili birimlerden, CBS Şube Müdürlüğünden ve nihai olarak Bilgi İşlem Dairesi Başkanlığından ayrı ayrı veriler alınmış, tarafımıza verilen kullanıcı adı ve parola ile de CBS altyapısı kullanılmıştır. Sehven girildiği iddia edilen tüm veri ve bilgiler 31.12.2020 itibariyle denetim ekibine sunulan bilgiler olup bu durum dahi birimler arası koordinasyon eksikliğini ortaya koymaktadır ve ilgili CBS biriminin takip yetersizliğini göstermektedir.

Sonuç olarak, İdare yönetimindeki ve uhdesindeki hat verilerinin güncel, kaynağından ve sağlıklı elde edilerek bilgisayar tabanlı veri sistemi (CBS) altyapısında işlenmesi ve sayısallaştırılması gerekmektedir.

T.C. SAYIşTAY BAşKANLIğI

06520 Balgat / ANKARA

Tel: 0 312 295 30 00; Faks: 0 312 295 48 00

e-posta: sayistay@sayistay.gov.tr

<https://www.sayistay.gov.tr>

8. EKLER**EK 1: İZLEME**

Önceki Yıl/Yıllar Sayıştay Denetim Raporuna İlişkin İzleme Tablosu			
Bulgu Adı	Yıl/Yıllar	İdare Tarafından Yapılan İşlem	Açıklama
Yağmur Sularının Uzaklaştırılmasına İlişkin Harcamaların Antalya Büyükşehir Belediyesinden Tahsil Edilmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	“Diğer Bulgular” bölümünün 2’nci maddesinde yer almaktadır.
Kaynak ve Yeraltı Sularından Alınan Gelirlerden İlgili Belediyelere Pay Aktarılmaması	2019	Yerine Getirilmedi	“Diğer Bulgular” bölümünün 3’üncü maddesinde yer almaktadır.
İdarenin Görev ve Sorumluluk Alanına Girmeyen İş Üstlenmesi ve Yapılan Harcamaların Antalya Büyükşehir Belediyesinden Tahsil Edilmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	“Diğer Bulgular” bölümünün 4’üncü maddesinde yer almaktadır.
Elektrik Enerjisi Teşvikinden Yararlanamayan Atık Su Arıtma Tesislerinin Bulunması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Bazı Abone Türlerinin Hatalı Uygulanması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Özel Nitelikteki Bazı Muayenehane ve Sağlık Kuruluşlarının Abonelik Türünün Hatalı Uygulanması	2019	Yerine Getirilmedi	“Diğer Bulgular” bölümünün 7’nci maddesinde yer almaktadır.
Merkez İlçeler Dışındaki İlçelerde Bulunan Dernek ve Vakıfların Tarifelerinin Tenzilatlı Tarife Grubuyla Aynı Belirlenmesi	2019	Yerine Getirilmedi	“Diğer Bulgular” bölümünün 10’uncu maddesinde yer almaktadır.
Mal Alımı İşinde Birim Fiyatı Yüksek Olan Bazı Kalemlerin Öngörülenden Daha Fazla Birim Fiyatı Düşük Olanlarınsa Daha Az Alınması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Mal Alımı İşinde Fiyat Artışı Olacağı İhtimali Düşünülerek İş Artışı ve Süre Uzatımı Kararı Verilmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Sodyum Hidroksit Alımlarında Bazı Parametrelerin İşin Şartnamesinde Belirtilen Değerlerin Altında Kalması, Bazılarının Analiz Sertifikasyonunda Yer Almaması ve İdarece Yapılması Gereken Laboratuvar Analizlerinin Eksik Olması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Yapım İşlerinde Uygulama Projesi Hazırlama Zorunluluğuna Uymadan Ön ve Kesin Proje Üzerinden İhaleye Çıkılması	2019	Yerine Getirilmedi	“Diğer Bulgular” bölümünün 16’ncı maddesinde yer almaktadır.
Doğrudan Hizmet Alım Sözleşmesi Kapsamında İstihdam Edilen Personel İçin Şirkete Yapılan Ödemelerde Kar	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.

Oranın Sözleşme Giderleri ve Genel Giderler Dâhil Edilerek Hesaplanması			
İşçilerin Yıllık İzinlerinin Kanuna Uygun Olarak Kullanılmaması	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Harcamalara Katılma Paylarının Mevzuata Uygun Tahakkuk Ettirilmemesi	2019	Kısmen Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltme çalışmaları devam etmektedir.
Antalya Büyükşehir Belediyesiyle Meclis Kararına ve Ortak Yatırım Programına Dayanılmaksızın Proje Yürütülmesi ve Projeden Doğan Alacakların Tahsil Edilmemesi	2019	Yerine Getirilmedi	“Diğer Bulgular” bölümünün 5’inci maddesinde yer almaktadır.
Bazı İşçilerin Mevzuata Aykırı Olarak İstihdam Edilmesi ve Görevlendirilmesi	2019	Tam Olarak Yerine Getirildi	Bulgu hususunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır.
Taşınmazların Envanter ve Muhasebe Kayıtlarına İlişkin Tespit Edilen Hususlar	2019	Yerine Getirilmedi	“Denetim Görüşünün Dayanağı Bulgular” bölümünün 1’inci maddesinde yer almaktadır.